

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління
фінансово-економічною безпекою

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ:

**Завідувач кафедри,
д. держ. упр., професор**

_____ **І. П. Приходько**

« ____ » _____ **2021 р.**

ДИПЛОМНА РОБОТА

**Удосконалення організації обліку доходів і витрат та аналіз прибутку
підприємства**

**Виконала: здобувачка другого рівня
вищої освіти заочної форми навчання
освітньо-професійної програми «Облік і
оподаткування» зі спеціальності 071
«Облік і оподаткування»**

Душейко С. М.

Керівник: доц. Волчанська Л.В.

Дніпро – 2022

Форма № Н – 9.01
(затверджена наказом
МОНмолодьспорту України
від 29 березня 2012 року
№384)

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та УФЕБ
Освітній ступінь магістр
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

« ____ » _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ
на дипломну роботу

Душейко Світлані Миколаївні

Тема дипломної роботи «Удосконалення організації обліку доходів і витрат та аналіз прибутку підприємства»

керівник роботи Волчанська Людмила Валентинівна, к.е.н., доцент
затверджені наказом ДДАЕУ від «29» листопада 2021 р. № 3641

1. Строк подання студентом роботи – 15 лютого 2022 року.

2. Вихідні дані до роботи Положення (стандарти) бухгалтерського обліку та методичні рекомендації, облікові й звітні дані сільськогосподарського підприємства ТОВ «ЛАОС 2011», дані аналітичного та синтетичного обліку, періодична література, праці провідних вчених економістів.

Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити).

Організаційно-методичні аспекти визначення результатів діяльності підприємства. Організація обліку доходів і витрат ТОВ «ЛАОС 2011» Аналіз результатів діяльності ТОВ «ЛАОС 2011» та напрями її оптимізації

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень).

Організаційна структура бухгалтерії ТОВ «ЛАОС 2011»; Динаміка основних складових активів підприємства ТОВ «ЛАОС 2011» за 2018 – 2020рр., тис. грн; Динаміка структури активів ТОВ «ЛАОС 2011» у 2018–2020 рр., тис. грн, (на кінець року); Динаміка основних складових капіталу підприємства ТОВ «ЛАОС 2011» за 2018 – 2020 рр., тис. грн.; Оцінка майнового стану ТОВ «ЛАОС 2011» за період 2018–2020 рр.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 24 листопада 2020р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Організаційно-методичні аспекти визначення результатів діяльності підприємства	червень 2021 р.	
2	Організація обліку доходів і витрат ТОВ «ЛАОС 2011»	вересень 2021 р.	
3	Аналіз результатів діяльності ТОВ «ЛАОС 2011» та напрями її оптимізації	листопад 2021 р.	
4	Висновки та пропозиції	листопад 2021 р.	
5	Список використаних джерел, вступ, оформлення роботи	листопад 2021 р.	
6	Оформлення роботи	лютий 2022 р.	

Студентка _____
(підпис)

Душейко С. М.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Волчанська Л. В.
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 87 с., 3 розділи, 12 рис., 26 табл., 76 джерел.

ОБЛІК, ДОХОДИ, ВИТРАТИ, АНАЛІЗ, ПРИБУТОК, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ, ЕФЕКТИВНІСТЬ

Об'єктом дослідження є процес відображення в обліку доходів і витрат та аналізу прибутку підприємства на прикладі діяльності ТОВ «ЛАОС 2011».

Мета кваліфікаційної роботи – теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій з організації обліку доходів та витрат й аналізу прибутку ТОВ «ЛАОС 2011» та виявлення шляхів їх подальшого вдосконалення задля забезпечення ефективного функціонування підприємства у сучасних умовах господарювання.

Теоретичні аспекти обліку досліджувалися із застосуванням методів індукції та дедукції, за допомогою яких визначено загальні тенденції розвитку обліку доходів і витрат. Для уточнення та поглиблення сутності доходів і витрат використано методи теоретичного узагальнення, групування, порівняння й конкретизації. Логічний метод, а також метод порівняння, використано для аналізу прибутку, при уточненні підходів до відображення в обліку операцій з доходами та витратами. Методи конкретизації, діалектичний метод, аналіз, синтез, абстрагування покладені в основу удосконалення організаційних й методичних засад бухгалтерського обліку доходів і витрат та аналізу прибутку.

Результати та значимість роботи полягають у розробці організаційно та методичних положень щодо вдосконалення обліку доходів, витрат та аналізу прибутку підприємства, зокрема:

удосконалено:

– елементи облікової політики щодо визначення доходів операційної діяльності в частині чинного законодавства та особливостей діяльності

підприємств, що забезпечить можливість управлінському персоналу активно впливати на процес реалізації продукції, формування фінансових результатів та сприятиме успішному функціонуванню підприємства;

набули подальшого розвитку:

– підходи до порядку організації бухгалтерського обліку витрат виробництва у взаємозв'язку із заходами управління витратами, що підвищує достовірність обліку зазначених витрат, сприяє наочності облікової інформації та дозволяє ефективно контролювати витрати виробництва й обсяги виготовлення продукції безпосередньо за центрами відповідальності, носіями витрат і відповідальними особами;

– аналітичний облік витрат на виробництво продукції шляхом відокремлення аналітичного рахунку 232 «Відхилення фактичних витрат від нормативних» у складі синтетичного рахунку 23 «Виробництво», за допомогою якого підприємство може здійснювати регуляторний вплив на проведення господарської діяльності;

– модель системи управління прибутком підприємства на підставі комплексного підходу до визначення напрямів оптимізації фінансово-господарської діяльності з метою максимізації прибутку.

SUMMARY

Qualification work contains 87p., 3 sections, 16 pic., 34 tab., 76 references.

ACCOUNT, ACUESTSS, CHARGES, ANALYSIS, PROFIT,
PROFITABILITY, RESULTS of ACTIVITY, EFFICIENCY, PROFITABILITY

A research object are a process of reflection in accounting of incomes and charges and analysis of profit of enterprise on the example of activity of LTD.

«LAOS 2011».

An aim of qualifying work is a theoretical ground and development of practical recommendations from organization of accounting of incomes and charges and analysis of profit of LTD. «LAOS 2011» and exposure of ways them further perfection for the sake of providing of the effective functioning of enterprise in the modern terms of menage.

Theoretical aspects of accounting were investigated using the methods of induction and deduction, with the help of which general trends in the development of the accounting of incomes and expenditures were determined. To clarify and deepen the essence of income and expenditure, methods of theoretical generalization, grouping, comparison and specification. The logical method, as well as the method of comparison, is used to assess the state of the financial state, while clarifying the approaches to reflecting transactions with incomes and expenses. Methods of concretization, dialectical method, analysis, synthesis, abstraction are the basis for improving the organizational and methodologicalbases of accounting for income and expenditure and financial analysis.

The results and significance of the work consist in the development of organizational and methodological provisions for improving the accounting of incomes and expenses as well as analysis of the financial condition of the enterprise, in particular:

improved:

- elements of accounting policy for determining operating income in terms of the current legislation and the specifics of the activities of enterprises, which will provide an opportunity for management personnel to actively influence the process of selling products, generating financial results and will contribute to the successful operation of the enterprise;

have been further developed:

- approaches to the procedure for organizing accounting of production costs in conjunction with cost management measures, which increases the reliability of accounting for these costs, contributes to the visibility of accounting information and allows you to effectively monitor production costs and production volumes directly at the responsibility centers, cost bearers and responsible persons;

- analytical accounting of charges on the production of goods by the separation of corresponding analytical accounts in composition an account 23

«Productions», by means of that an enterprise can carry out regulator influence on realization of economic activity;

- it is a model of control system by the profit of enterprise on the basis of the complex going near determination of directions of optimization of financially-economic activity with the aim of maximization of profit.

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	
ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	12
1.1 Економічна сутність та порядок визнання доходів, витрат і прибутку підприємства.....	12
1.2 Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку доходів та витрат господарської діяльності	22
1.3 Методичне та інформаційне забезпечення аналізу формування і розподілу прибутку	28
Висновки до першого розділу	34
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИТРАТ ТОВ «ЛАОС 2011»	36
2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	36
2.2 Аналітичний та синтетичний облік доходів і витрат	42
2.3 Шляхи удосконалення організації обліку витрат на підприємстві...	51
Висновки до другого розділу	53
РОЗДІЛ 3 АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЛАОС 2011» ТА НАПРЯМИ ЇЇ ОПТИМІЗАЦІЇ	56
3.1 Аналіз формування прибутку підприємства.....	56
3.2 Дослідження рівня прибутковості підприємства.....	64
3.3 Удосконалення методичного підходу до аналізу результатів діяльності підприємства.....	68
Висновки до третього розділу	76
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81

ВСТУП

В умовах ринкової економіки питання обліку доходів і витрат є однією з основних систем фінансового обліку та управління суб'єктами господарювання. Належний і регулярний облік доходів і витрат забезпечує своєчасне виявлення та усунення недоліків у розвитку підприємства, покращує фінансовий стан суб'єкта господарювання та забезпечує фінансову стійкість його діяльності. Знайдіть резервну копію, яку потрібно зробити. Якісна система обліку доходів і витрат є фундаментальною основою для забезпечення сталого зростання компанії.

Рентабельність є основою економічного розвитку компанії в сучасному ринковому середовищі, яка є позитивним фінансовим результатом і грошовим відображенням основної частини грошових потоків, що генеруються підприємством від різних форм власності. Як економічна категорія вони описують фінансові результати підприємницької діяльності. Прибуток є найбільш повним відображенням ефективності виробництва, кількості та кількості виробленої продукції, стану продуктивності та рівня витрат. Значення багатогранних прибутків почалося з переходом економіки України на принципи ринкової економіки. Це пояснюється тим, що державні акції, лізинг, приватні компанії та інші форми власності здобули незалежність і фінансову незалежність і почали визначати своє призначення та розмір. Щоб використати решту прибутку. Після сплати податків до бюджету та обов'язкових платежів та інших відрахувань.

Актуальність обраної теми визначається тим, що аналіз формування та розподілу прибутку підприємств є дуже важливим у ринкових умовах. Адже головна роль прибутку – це зміцнення державного бюджету та підвищення інвестиційної привабливості компаній та підприємницької діяльності у сферах виробництва та фінансів. Велика увага також приділяється обліку прибутків і витрат, які є одним з найважливіших факторів діяльності компанії. Це вимагає детального вивчення вітчизняного та міжнародного досвіду обліку доходів і витрат, аналізу прибутку та пошуку шляхів його вдосконалення.

Вітчизняні вчені-економісти, в різні періоди часу, в своїх працях приділяли значну увагу з'ясуванню економічної сутності доходів та витрат, умов їх виникнення, класифікації за видами, оцінці, механізму формування і відображення в бухгалтерському обліку. Вагомий внесок у дослідження цих категорій зробили Борщевський П. П., Герасимович А. М., Голов С. Ф., Гуцайлюк З. В., Дем'яненко М. Я., Кірейцев Г. Г., Кужельний М. В., Лінник В. Г., Мних Є. В, Саблук П. Т., Сопко В. В., Сук Л. К., Чумаченко М. Г. та ін.

Розв'язання проблеми управління прибутком підприємства перебуває в центрі уваги багатьох сучасних наукових досліджень. Вагомий внесок у розробку теоретичних та методичних засад оцінки формування прибутку внесли такі вчені, як: О. І. Барановський, І. О. Бланк, О. Д. Василик, О. Н. Волкова, Г. П. Герасименко, К. В. Ізмайлова, Т. М. Ковальчук, Л. А. Лахтіонова, О. О. Терещенко, М. Г. Чумаченко, С. І. Шкарабан та ін.

Незважаючи на вагомий вклад науковців, особливості обліку доходів і витрат та аналізу формування та розподілу прибутку підприємства потребують подальшого дослідження.

Мета кваліфікаційної роботи – теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій з організації обліку доходів та витрат й аналізу прибутку ТОВ «ЛАОС 2011» та виявлення шляхів їх подальшого вдосконалення задля забезпечення ефективного функціонування підприємства у сучасних умовах господарювання.

Виходячи з визначеної мети поставлено та в повному обсязі реалізовано наступні завдання:

- визначити та уточнити основні аспекти облікової політики щодо формування інформації про доходи підприємств;
- розкрити та удосконалити порядок відображення заходів управління витратами в системі бухгалтерського обліку;
- дослідити діючу методику обліку доходів і витрат на підприємстві;
- удосконалити аналітичний облік витрат на виробництво продукції;
- проаналізувати формування прибутку підприємства;

- оптимізувати модель системи управління прибутком підприємства.

Об'єктом дослідження є процес відображення в обліку доходів і витратта аналізу прибутку підприємства на прикладі діяльності ТОВ«ЛАОС 2011».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, практичних і методичних аспектів організації й методики обліку доходів і витрат та аналізу прибутку підприємства.

Питання теорії обліку досліджувалися із застосуванням методів індукції та дедукції, для уточнення та поглиблення сутності доходів і витрат використано методи узагальнення, групування, порівняння й конкретизації. В основу удосконалення організаційних й методичних засад бухгалтерського обліку доходів і витрат та аналізу прибутку покладені методи конкретизації, аналізу, синтезу, абстрагування. Графічний метод використано для наочного представлення статистичних даних і результатів дослідження.

Інформаційною базою дослідження є сучасної теорії бухгалтерського обліку і аналізу, нормативно-правові акти України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених-економістів з питань теорії та організації бухгалтерського обліку і аналізу, монографічні та періодичні фахові видання, матеріали всеукраїнських і міжнародних наукових і науково-практичних конференцій, Інтернет-ресурси тощо.

Елементи наукової новизни роботи полягають у розробці організаційно та методичних положень щодо вдосконалення обліку доходів, витрат та аналізу фінансового стану підприємства, а саме:

удосконалено:

- через удосконалення елементів облікової політики до визначення доходів операційної діяльності в частині чинного законодавства та особливостей діяльності підприємства, забезпечена можливість управлінському персоналу активно впливати на процес реалізації продукції, формування фінансових результатів;

набули подальшого розвитку:

- підходи до порядку організації бухгалтерського обліку витрат

виробництва у взаємозв'язку із заходами управління витратами, що підвищує достовірність обліку зазначених витрат, сприяє наочності облікової інформації та дозволяє ефективно контролювати витрати виробництва й обсяги виготовлення продукції безпосередньо за центрами відповідальності, носіями витрат і відповідальними особами;

– аналітичний облік витрат на виробництво продукції шляхом відокремлення аналітичного рахунку 232 «Відхилення фактичних витрат від нормативних» у складі синтетичного рахунку 23 «Виробництво», за допомогою якого підприємство може здійснювати регуляторний вплив на проведення господарської діяльності;

– на підставі комплексного підходу до визначення напрямів оптимізації фінансово- господарської діяльності з метою максимізації прибутку запропоновано модель системи управління прибутком підприємства.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розробці рекомендації автора щодо запропонованих удосконалень обліку доходів та витрат та аналізу прибутку ТОВ «ЛАОС 2011».

Основні результати дослідження, що викладені в кваліфікаційній роботі, пройшли апробацію шляхом обговорення та отримали позитивну оцінку науковців на конференціях: XV Міжнародній науково-практичній конференція «Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях» (м. Запоріжжя, 15 жовтня 2020р.).

Крім того питання організації обліку доходів і витрат та аналіз прибутку було розглянуто в статтях: «Економічна сутність та історія виникнення податку на прибуток» в збірнику «Нова економіка», «Прибуток як економічна категорія та об'єкт бухгалтерського обліку» в збірнику статей молодих вчених «Обліково-аналітичне забезпечення управління розвитком підприємства».

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, переліку посилань і додатків. Основний зміст викладено на 105 сторінках друкованого тексту.

РОЗДІЛ 1

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність та порядок визнання доходів, витрат і прибутку підприємства

Важливу роль в процесі діяльності підприємства відіграють такі поняття, як «доходи» і «витрати», а також механізм їх співставлення для визначення фінансового результату

Проблеми формування витрат і доходів, обліку та аналізу висвітлені в роботах відомих вітчизняних економістів і відображені в монографіях, статтях і підручниках. Проблемою займаються видатні вітчизняні економісти, як: Ф.Ф. Бутинець, А.М. Герасимович, В.І. Єфіменко, Г.Г. Кірейцева, С.Ф. Голов, М.В. Кужельний, Л.В. Гинника, Є.В. Мних, В.С. Рудницький, М.Г. Чумаченко, В.Я. Савченко та ін..

Методологічні та методичні засади формування облікової інформації про доходи підприємства визначаються Правилами (стандартом) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [43].

Вчені багатьох країн світу висвітлювали категорію доходів різними способами, незалежно від того, як довго вона працювала. Хоча напрями досліджень різняться, поняття «дохід» зустрічається майже у всіх дослідників. Ця категорія була предметом багатьох дискусій серед представників різних економічних та припливних шкіл.

Дохід є дуже поширеним і часто вживаним, а також дуже розпливчастим поняттям, яке використовується багатьма способами (табл. 1.1). У сучасних умовах цей термін починає завойовувати

Більш широке значення і тлумачення: Перше - це основне джерело доходу (чистий дохід). По-друге, це складна структура, яка потребує теоретико-методологічного пояснення.

Таблиця 1.1 – Визначення економічної категорії «дохід» у сучасній науковій літературі

Автор, джерело	Визначення доходу
Бутинець Ф.Ф. [9]	Як економічна категорія дохід (дохід) – це потік грошових коштів та інших доходів за певний період часу від продажу товару, товару, роботи чи послуги.
Загородній А., Вознюк Г. [18]	Дохід-1) Різниця між доходом від реалізації продукції, робіт і послуг і вартістю матеріалів виготовлення та реалізації цих продуктів. Матеріальні витрати для визначення доходу включають вартість матеріалів, виробів, конструкцій, палива та енергії, використаних у виробничому процесі, а також амортизаційні відрахування та фонди соціального страхування. оплата. Дохід підприємства залежить від розміру заробітної плати працівника. Дохід дорівнює сумі прибутку та заробітної плати працівників. 2) грошова або матеріальна вартість, отримана від виробництва, торгівлі, посередництва та іншої діяльності.
Грузінов В.П.[17]	Корпоративний дохід включає виручку від реалізації продукції (робіт, послуг), основних засобів (надлишок) та інших активів підприємства, а також виручку від непідприємницької діяльності.
Продіус Ю.І.[47]	Виручка — це виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) за вирахуванням матеріальних витрат. Це грошова форма чистого виробництва компанії, тобто заробітної плати та прибутку.
Волков О.[11]	Виручка підприємства — це збільшення суми грошей, отриманої від реалізації новоствореної вартості, на вартість коштів, витрачених у процесі виробництва.
Блонська В.І. [6]	Корпоративний дохід одержується у вигляді певних економічних вигод, отриманих від використання прийняттого рівня підприємницького ризику в господарському процесі пов'язаних з цією метою економічних ресурсів у результаті певного періоду господарської діяльності.
Червінська С.Л. [66]	Корпоративний дохід - це збільшення економічного прибутку від надходження активів та/або погашення зобов'язань, що призводить до збільшення капіталу організації та одержується за рахунок використання економічних ресурсів, крім внесків учасників (власників нерухомості).). Конкурентну перевагу. Рівень прийнятних ситуацій ризику бізнесу.

Як економічна категорія, «дохід» у загальному розумінні означає потік грошових коштів та інших доходів за одиницю часу і складається з таких факторів, як дохід, заробітна плата, відсотки та рента.

Основою економічного підходу до визначення поняття доходу є дохід періоду, тобто обсяг реалізації продукції (робіт, послуг), виробленої підприємством.

Цей термін можна ідентифікувати за поняттям «корпоративний дохід». Найпоширенішим серед сучасних економістів є визначення «корпоративний дохід» як дохід від продажу товарів та нерухомості та здійснення позареалізаційної діяльності.

Дохід також вважається однією з центральних цінностей податкової теорії та податкового права в сучасній західній та вітчизняній науковій літературі. Тому для цілей оподаткування дохід розглядається як сума доходів платника податку від усіх видів діяльності, отриманих (здійснюваних) протягом звітного періоду континентальному шельфі України у виключній (морській) економічній зоні, так і за її межами [40].

Опрацювання теоретичних здобутків вчених та вивчення нормативної бази з бухгалтерського обліку дало змогу визначити, що раціональна та ефективна організація обліку доходів підприємства залежить від належним чином сформованої його облікової політики, яка становить сукупність принципів, методів і процедур, що сприяють об'єктивному відображенню облікової інформації у фінансовій звітності. Зміст облікової політики щодо обліку доходів наведено на рисунку 1.1.

Відповідно до П(С)БО 16 витрати визначаються як зменшення економічного прибутку внаслідок вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення капіталу (без урахування зменшення капіталу за рахунок внесків власника) [44].

В економічній літературі існує багато визначень терміну «витрати».

За всіх різних інтерпретацій економічної природи категорії «витрати», її можна згрупувати у дві основні групи. Інтерпретація витрат з точки зору економічної теорії та бухгалтерського обліку дуже різна (табл. 1.2).

Визначення з економічної точки зору повніше розкриває реальний економічний зміст категорії, з бухгалтерського - економічний вплив здійснення витрат після закінчення виробничого процесу.

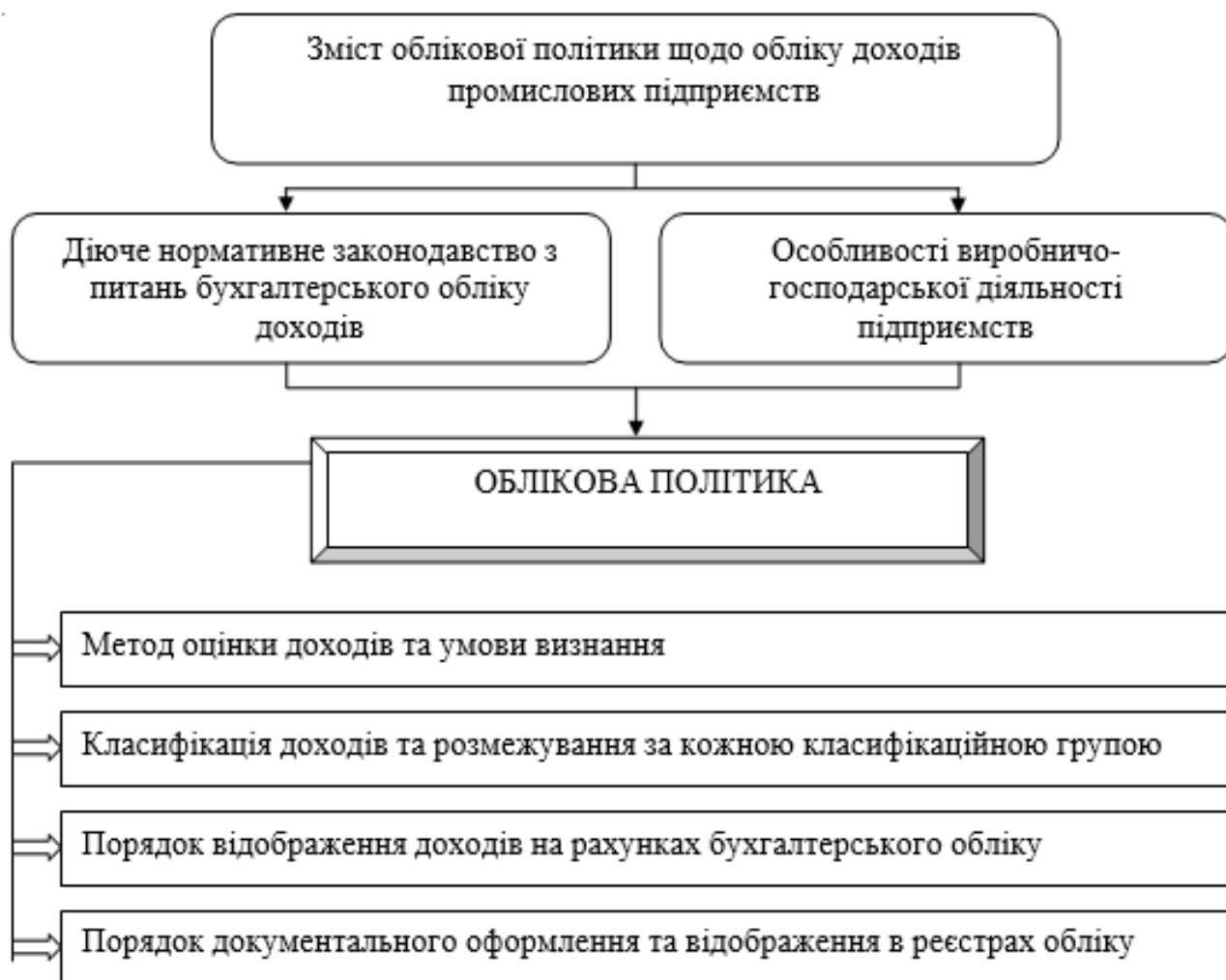

Рисунок 1.1 – Зміст облікової політики щодо обліку доходів підприємств

Слід зазначити, що витрати в бухгалтерському розумінні відрізняються від витрат в економічному тлумаченні. Витрати — це загальна економічна категорія, яка фіксує використання різних речовин і природних стилів у процесі управління. Економічні витрати розуміються як «втрачені альтернативні витрати», тобто сума, яку можна отримати найбільш вигідно з усіх альтернативних ресурсів. Економічна вартість ресурсів, відібраних для виробництва, дорівнює найкращій вартості з усіх можливих видів використання. Поняття економічної вартості через обмеженість ресурсів порівнюється з кількістю варіантів використання [32].

Таблиця 1.2 – Трагування сутності витрат із точки зору економічної теорії

Автор	Визначення
Пантелєв В.П. [36]	Витрати виробництва - включають витрати, пов'язані з використанням природних ресурсів, сировини, палива, енергії, основних засобів, нематеріальних активів, трудових ресурсів у процесі виробництва (робіт, послуг), та інші витрати виробництва.
Борисов А.Б. [7]	Вартість – це марна трата енергії, просто енергії, включаючи інтелектуальну та фізичну енергію. Фактично ці витрати представлені свідомим і впорядкованим рухом і використанням обмежених ресурсів, таких як інвестиції, основний і оборотний капітал, а також природні ресурси.
Є. А. Ананькіна, Н.Г. Данілочкіна [1]	Собівартість являє собою вартість ресурсів, що використовуються у виробничому процесі, роботі та виконанні послуг компанії.
М. Г. Грещак, О. С. Коцюба [15]	Обсяг ресурсів, використаних фінансово для досягнення певної мети, є витратами підприємства.
В. Г. Лебедев, Т. Г. Дроздова, В. П. Кустарев [26]	Грошові витрати описують кількість ресурсів за певний період часу, використаних для виробництва та збуту та перетворених на витрати на продукцію, роботи та послуги. Витрати на виробництво та реалізацію продукції пов'язані з витратами перед виробництвом, виробничі витрати безпосередньо пов'язані з виконанням технічних операцій, обслуговуванням та експлуатацією виробничого обладнання та машин, виробничим контролем і контролем, а також загальним, контролем і збутом продукції, включаючи комерційні витрати. .
Л. А. Сухарева, С.Н. Петренко [58]	Вартість - найменш невизначений термін в управлінні, що визначається сумою витрат, які компанія несе при купівлі продукту або послуги.
Ю.С. Цал-Цалко [65]	Загальна реальна вартість життя та праці на виробництво — це витрати на господарську діяльність підприємства.

З точки зору бухгалтерського обліку, витрати — це просто конкретна вартість ресурсів. Тлумачення характеру облікових витрат наведено в таблиці 1.3.

Слід зазначити, що витрати в бухгалтерському розумінні відрізняються від витрат в економічному тлумаченні. Існують різні думки щодо природи витрат, що обумовлено різними підходами до характеру загальногосподарського життя, особливо в процесі виробництва [66].

Аналізуючи наведене вище тлумачення природи витрат, стає зрозумілим, що дослідників бухгалтерського обліку імпонує визначення, наведене в П(С)БО 16. Іншими словами, це визначення надає зміст операційних витрат, відображених у фінансовій звітності, але випуск сировини У виробництво

включається не зміна розміру активів або зобов'язань компанії, а структура активів компанії. ядро рівня виробничого процесу, оскільки він веде до змін.

Таблиця 1.3 – Трактування сутності витрат з точки зору бухгалтерського обліку

Джерело	Визначення поняття «витрати»
П(С)БО 16 «Витрати» [44]	Витрати – це зменшення активів або збільшення зобов'язань, і якщо ці витрати можна достовірно оцінити, то вони можуть зменшити капітал компанії (за винятком зменшення капіталу через вилучення чи розподілення власниками).
Є. В. Мних, О. Ф. Вербило [31]	Витрати – зменшення економічного прибутку у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань призводить до зменшення капіталу (за винятком зменшення капіталу внаслідок вилучення або розподілу капіталу власником).
В. Б. Івашкевич [20]	Витрати – це відтік або використання інших активів та/або нарахування рахунків, які повинні бути сплачені в результаті відвантаження або виробництва товарів, що є в основі підприємства, постачальника послуг або іншої операції.
В. П. Савчук [52]	Обтяження (обтяження, витрати) - це зменшення активів, збільшення зобов'язань (зобов'язань) або їх поєднання. Інші пов'язані з виробництвом і постачанням товарів на підприємстві

У ринкових відносинах важливе значення мають формування витрат і прибутку та контроль реалізації. Адже з прийняттям нових законів і нормативних актів за останнє десятиліття порядок ведення бухгалтерського обліку докорінно змінився та адаптувався до міжнародних стандартів [39].

У бухгалтерському обліку вартість виручки відображається в сумі отриманих активів або справедливій вартості отриманих активів. Розмір доходу, отриманого в результаті комерційної операції, зазвичай визначається угодою між підприємством і покупцем або користувачем активу. Це оцінюється за справедливою вартістю залишку (готівки або еквівалент готівки), яка може бути вирахована з отриманої компенсації або суми торгової знижки, на яку вимагає суб'єкт господарювання. Дохід розраховується в такому порядку:

- Доходи, які підлягають отриманню або вже отримані, виражаються у термінах справедливої вартості отриманих або отриманих активів.

- У разі післяплати, якщо є різниця між справедливою вартістю та номінальною сумою коштів або еквіваленту, отриманих за продукцію (товари,

роботи, послуги та інші активи), різниця буде визнана процентним доходом.

-Для бартерних контрактів: справедлива вартість активу, роботи, отримання або послуги, зменшена або збільшена на суму переданих або отриманих коштів і дорівнює [48].

Якщо справедливу вартість активів, робіт чи послуг, які можна отримати чи отримати, неможливо визначити, дохід визнається за справедливою вартістю активів, робіт чи послуг, переданих за бартерною угодою. На оцінку доходу впливає справедлива вартість активів, робіт і послуг, які можна отримати або отримати.

Для визнання доходу необхідно не тільки отримати активи та зменшити зобов'язання, але й економічний ефект від події, а саме збільшити капітал (без урахування внесків учасників (власників)). Таким чином, дохід визнається, коли активи збільшуються або коли зменшуються зобов'язання, що призводить до збільшення капіталу.

Виручка розкривається в бухгалтерському обліку та звітності відповідно до принципів понесених доходів і витрат та відповідності. Бухгалтерський облік за методом нарахування забезпечує облік і фінансову звітність доходів і витрат у міру їх виникнення, незалежно від дати надходження чи сплати коштів. Облік методом нарахування слід застосовувати у поєднанні з принципом справедливості, коли витрати визнаються у фінансовій звітності на основі прямого зв'язку між ними та отриманим доходом [8].

Застосування принципів обліку нарахування та відповідності під час визнання доходу як елементів фінансової звітності полягає в наступному (рисунок 1.2).

Дохід визнається тоді, коли його вартість можна достовірно оцінити. Критерії визнання доходу застосовуються до кожної операції окремо. Однак критерії визнання повинні застосовуватися до окремих елементів трансакції, що оцінюється, щоб відобразити характер операції в конкретній ситуації. Наприклад, собівартість реалізованої продукції включає суму майбутніх послуг (установок), які будуть визнані. Ця сума буде відстрочена та визнається як

дохід протягом періоду обслуговування.

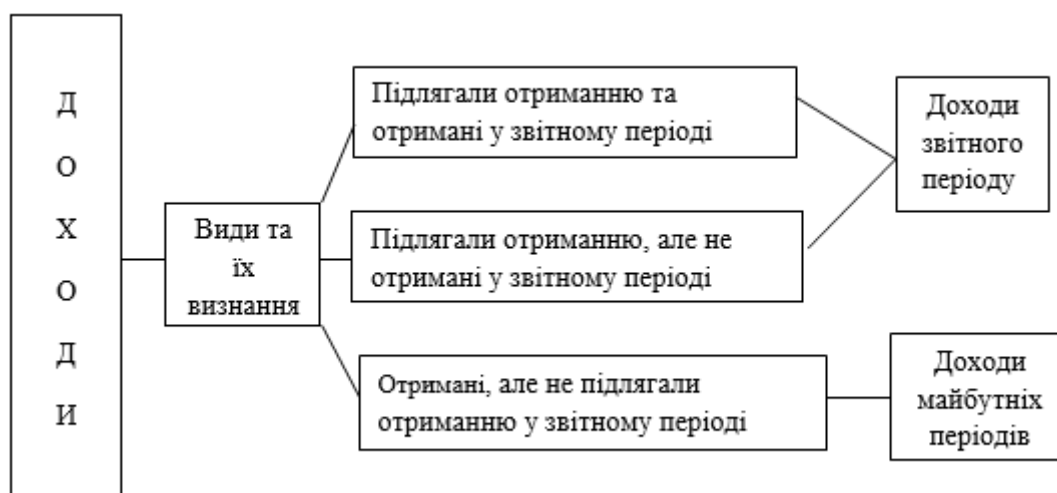

Рисунок 1.2 – Умови визнання доходів у фінансовій звітності

Бухгалтерський облік відображає витрати за певних обставин. Так, вартість визначається наступними обставинами:

- - Зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення капіталу компанії, наприклад, амортизація матеріалів для виробництва. Розмір заробітної плати персоналу компанії.
- -Обізнаність на основі систематичного та раціонального розподілу економічних вигод, що надаються активами, протягом ряду звітних періодів. Наприклад, амортизація нематеріальних активів.
- - Пряме визнання невиконання або припинення виконання критеріїв активів компанії, таких як амортизація запасів або створення резервів для сумнівних рахунків.
- -Надійний кошторис витрат [60].

Розроблена система складових зниження витрат та оптимізації собівартості продукції (рисунок 1.3), яка визначає порядок відображення заходів управління витратами в системі бухгалтерського обліку, що дозволяє знизити витрати виробництва, оптимізувати собівартість продукції на підприємствах та удосконалити її структуру.

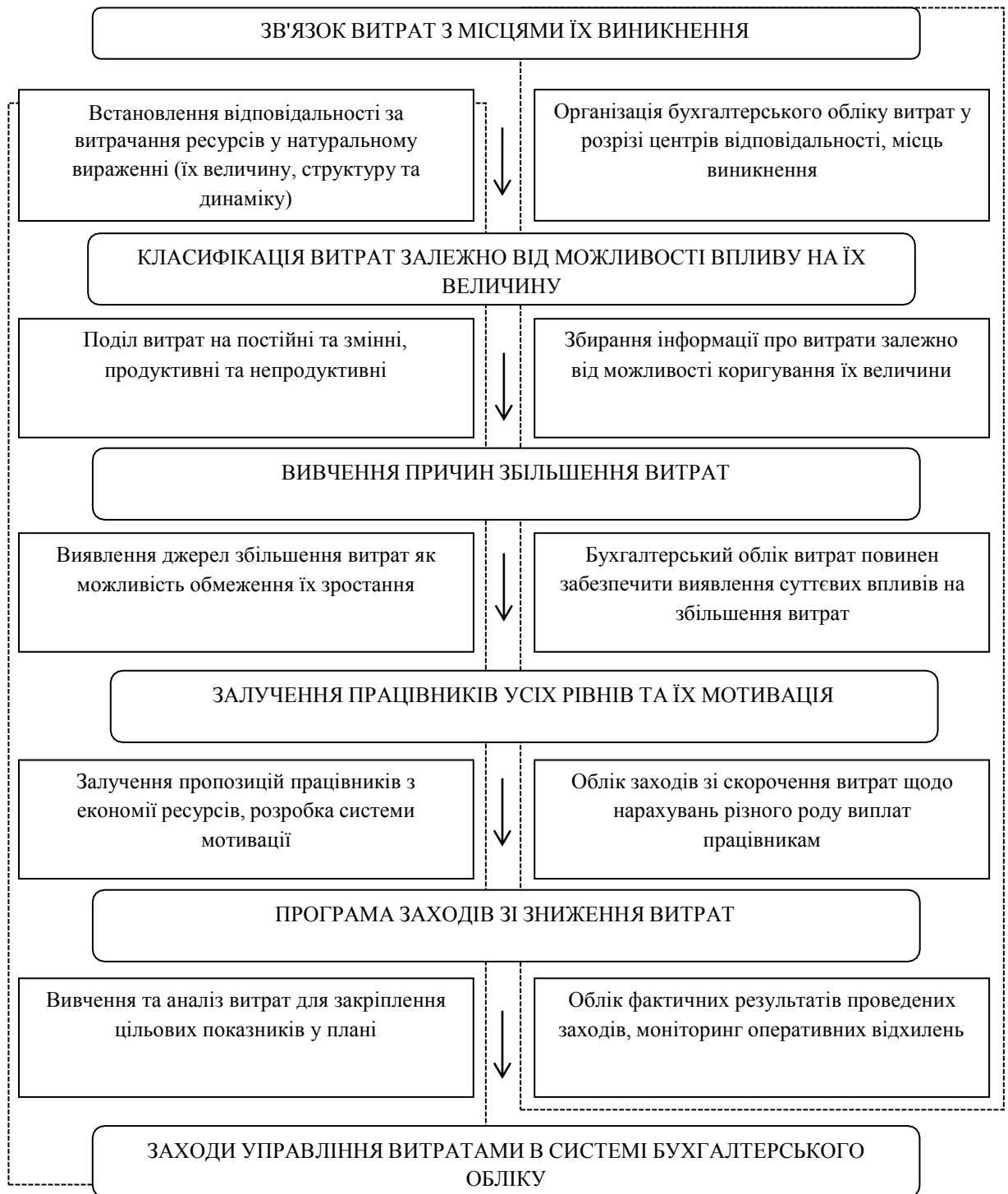

Рисунок 1.3 – Порядок відображення заходів управління витратами в системі бухгалтерського обліку

Витрати відображаються в бухгалтерському обліку одночасно із зменшенням активів або збільшенням зобов'язань. Витратами звітного періоду визначаються або зменшенням власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу в результаті його виключення або розподілення між

власниками), за умови, що ці витрати можуть бути вірогідно оцінені [9].

Комісійні визнаються за методом нарахування. Тобто витрати визнаються протягом періоду, коли визнається дохід.

Оцінка витрат — це процес розрахунку динаміки витрат. Тобто на основі дослідження діяльності створюють кількісний зв'язок між витратами та різними факторами.

Бухгалтерський облік не тільки дає інформацію про загальну суму витрат і прибутку, але й носить систематичний характер за видами діяльності, щоб можна було зрозуміти ефективність виробництва окремих видів і продуктів, робіт, послуг. Для цього потрібно розрахувати собівартість продукції [61].

Витрати визначаються за принципом відповідності. Тобто витрати визнаються протягом періоду, коли визнається та реалізується дохід. Дохід визнається за справедливою вартістю отриманих або отриманих активів.

Оскільки дохід включає в себе прибуток, (за вирахуванням витрат) який, в свою чергу, являється основною метою діяльності підприємства, то доцільно буде детальніше розглянути економічну суть та підходи до визначення терміну прибуток підприємства.

В таблиці 1.4 буде розглянуто 11 основоположних концепцій економічної суті прибутку.

Які б не були думки стосовно того, чи є прибуток основною метою підприємства, беззаперечним є той факт, що чим прибуток вищий, тим більше підприємство має можливостей для реалізації своїх програм, оновлення матеріальної бази та збільшення власного капіталу [22].

На цьому етапі економічного розвитку прибутки від економічної діяльності також інтерпретуються економістами як надлишок витрат [5].

Таблиця 1.4 – Основні концепції економічної сутності прибутку [10]

Джерело	Концепція
Т. Мен [7]	На його думку «прибуток являється різницею продажної і покупної ціни товару»
У. Петті [5]	Визначав «виробництво як джерело прибутку»
А. Сміт [18]	Вважав, що «прибуток – це продукт праці, що присвоюється власником засобів виробництва»
Д. Рікардо [19]	Розглядав «прибуток як невід’ємну складову частину вартості, що в свою чергу створюється працею»
Ж.Б. Сей [22]	Під «прибутком мав на увазі винагорода, що отримує підприємець за свої промислові здібності»
К. Маркс [22]	Розглядав «прибуток як перевищення виручки над витратами капіталу, що безоплатно переходить до власника засобів виробництва»
Й. Шумпетер [5]	Дотримувався думки, що «прибуток – це вартісне вираження того, що робить підприємець, іншими словами, прибуток – винагорода за підприємницьку діяльність».
Ф. Найт [7]	Вважав, що «прибуток – це винагорода підприємця за прийняті рішення і умовах невизначеності».
Е. Чемберлен [5]	Під «прибутком (монопольним) розумів додаткову частину загального прибутку, джерелом походження якої є реалізована в ціні монополія».
П. Самуельсон [22]	Стверджував, що «дохід від факторів виробництва, винагорода за підприємницьку діяльність та впровадження нововведень – це прибуток».
А. Бабо [5]	Розглядав «прибуток як різницю, відхилення та залишок»

Прочитавши дані таблиці 1.4 і дослідивши еволюцію поглядів вчених на економічну природу прибутку, не можна однозначно стверджувати, що це одна з найбільш точних теорій і повністю пояснює це поняття. Цей аспект проблеми. Теорія прибутку. Це залишається незавершеним на сьогоднішній день і потребує подальших досліджень.

1.2. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку доходів та витрат господарської діяльності

Сучасне вітчизняне законодавство, що регулює облік фінансових результатів, є багаторівневою системою, що знаходиться на стадії активного

становлення. Залежно від призначення та статусу нормативні акти мають бути представлені у вигляді багаторівневої системи. Він визначає законодавство першого рівня, сутність бухгалтерського обліку, обов'язки, основні поняття, методи регулювання, організацію обліку та ведення, а також подання фінансової звітності. Другий рівень-Встановлення основних правил формування повної та достовірної інформації про фінансові результати та подання інформації у фінансовій звітності, які є нормативними. Третій системний рівень, цей рівень документації має рекомендовані властивості, включаючи систематичне інструктаж, облік фінансових результатів. Чотири рівні-документи в організаційній формі, внутрішні форми та інструкції з використанням передових форм і методів обліку для визначення правил раціонального організаційного обліку та відображення реквізитів компанії.

Основним нормативним документом, що регулює українську систему бухгалтерського обліку, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», прийнятий Верховною Радою України 16 липня 1999 року зі змінами [46]

Закон регулює організацію та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах, визначає основні облікові документи та записи, встановлює загальні вимоги до фінансової звітності, а також веде бухгалтерський облік щодо характеристик принципів бухгалтерського обліку. Регулює всі суб'єкти, які повинні подавати фінансову звітність, складати фінансову звітність. Це забезпечує надійний облік і звітність про доходи, витрати та інформацію про фінансові результати. Також варто звернути увагу на перелік компаній, які підготували фінансову звітність та спільну фінансову звітність за міжнародними стандартами відповідно до змін, внесених до цього Закону від 12 травня 2011 року.

Зазначимо, що сьогодні Програма реформування бухгалтерського обліку відповідає міжнародним та українським стандартам бухгалтерського обліку.

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) є ефективним інструментом для підвищення чіткості та прозорості інформації, визначення

доходів і витрат, а також створення належної основи для оцінки активів і зобов'язань. Це гарантує, що ви розумієте та уникаєте пов'язаних ризиків, а також порівнюєте ефективність. Для суміжних цілей. Оцінка майбутніх можливостей і вироблення відповідних управлінських рішень. В Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України» зазначено, що П(С)БО безпосередньо базується на МСБО, точніше «відповідає міжнародним стандартам» [39]. Це свідчить про те, що майже всі П(С)БО відповідають певним МСБО та МСФЗ. Зокрема, доходи за П(С)БО 15 відповідають доходам за МСБО 18 і включають елементи обліку державних субсидій за МСБО 20 та розкриття інформації про державну підтримку. Однак П(С)БО 16 «Витрати» не те саме, що МСБО, і безпосередньо відповідає потребам вітчизняної практики.

Щодо обліку фінансових результатів, то нормативною базою для складання фінансової звітності, яка є найважливішою формою фінансової звітності, є НП (С) БО1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Ці правила (за замовчуванням) визначають зміст і формат фінансової звітності. А загальні вимоги до розкриття цих статей викладені в Інструкціях із заповнення форм фінансових звітів, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 р. № 433.

З прийняттям національного правила (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України 7 лютого 2013 р. [34], дію П (С) скасовано. . . БО 1-5 керує балансами, звітами про фінансові результати, звітами про рух грошових коштів та процедурами звітності про капітал.

Критична оцінка структури та змісту фінансової звітності за НП (С) БО 1 показує зміни у способі підготовки фінансової звітності, включаючи інтеграцію та перегрупування окремих статей звітності та додавання додаткових розділів.

Основними перевагами реформи є метод звітності (для прямого чи непрямого звітування про грошові потоки), метод відображення статей (тільки залишкові чи залишкові та первісні витрати), альтернативні варіанти вибору та включення. Окремі пункти із загальнодоступного списку, запропонованого

законодавцем.

Однак недоліком МСБО 1 порівняно із застарілими П(С)БО 1-5 є те, що в цьому стандарті немає інформації про заповнення статей у формах звітів. Особливо це стосується нового розділу цієї форми звіту.

Детальна та достовірна інформація про доходи та витрати є важливою для визначення фінансових результатів компанії, а бухгалтерський облік регулюється П(С)БО 15 «Доходи» та П(С)БО 16 «Витрати».

Якщо ви можете достовірно оцінити свої прибутки, ваші прибутки будуть визнані, коли ваші активи збільшуються або ваші зобов'язання зменшуються, а капітал збільшується.

Дохід у кожній галузі суспільного виробництва чи галузі має свої особливості і є джерелом матеріальних витрат, амортизаційних відрахувань, витрат на оплату праці, внесків на соціальне страхування, непрямих податків тощо.

Визначення понять «прибуток» та «збиток» як елементів фінансових результатів діяльності підприємства закріплені в Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: «прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати; збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати» [34]. У Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» зазначено, що «прибуток або збиток – це загальний дохід за вирахуванням витрат за винятком компонентів іншого сукупного доходу» [41].

Визначення фінансових результатів базується на поточних методах обліку, які дають достовірні дані про ефективність компанії. Дані необхідні для аналітичної роботи, перевірки функцій, оптимізації формування та використання прибутку або прийняття економічних рішень для мінімізації негативного впливу факторів, що призводять до збиткової діяльності.

У результаті вивчення особливостей бухгалтерського обліку, пов'язаних зі створенням фінансової звітності та відкриттям фінансової звітності, вважаємо

за необхідне розробити елементи облікової політики, які забезпечують єдине інформаційне середовище для систем управління.

Облікова політика підприємства має бути сформульована відповідно до принципу послідовності, що впливає на фінансові результати підприємства та вартість статей звітності.

Принципами обліку процесу формування фінансових результатів є доходи, витрати, а власне фінансові результати. Ці елементи є сукупністю методів і процедур обліку фінансових результатів компанії. Фактори облікової політики мають значний вплив на фінансові результати компанії.

Вважаємо, що організація обліку фінансових результатів на підприємстві повинна враховувати організаційний, технологічний та методичний аспекти. Тому для формування, розподілу та використання фінансових результатів пропонуємо визначати три взаємопов'язані складові облікової політики: організаційну, технічну й методичну. Розглянемо детально елементи облікової політики підприємства щодо організації обліку фінансових результатів його діяльності (рисунок 1.4).

Організаційна складова – це визначення структури бухгалтерії, її взаємодії з іншим персоналом та структурними підрозділами підприємства.

Важливими складовими технологічного аспекту облікової політики є розробка робочого плану рахунків та форма ведення бухгалтерського обліку, графіку документообігу, реєстрів та форм звітності.

Показники фінансових результатів діяльності є дуже важливими в управлінні підприємством. Така інформація необхідна для різних груп користувачів і використовується при прийнятті рішень.

Ринкові умови господарювання, методи управління підприємством вимагають принципово нових підходів до формування інформації про прибуток, визнання ролі прибутку як кінцевої мети всієї системи бухгалтерського обліку [12].

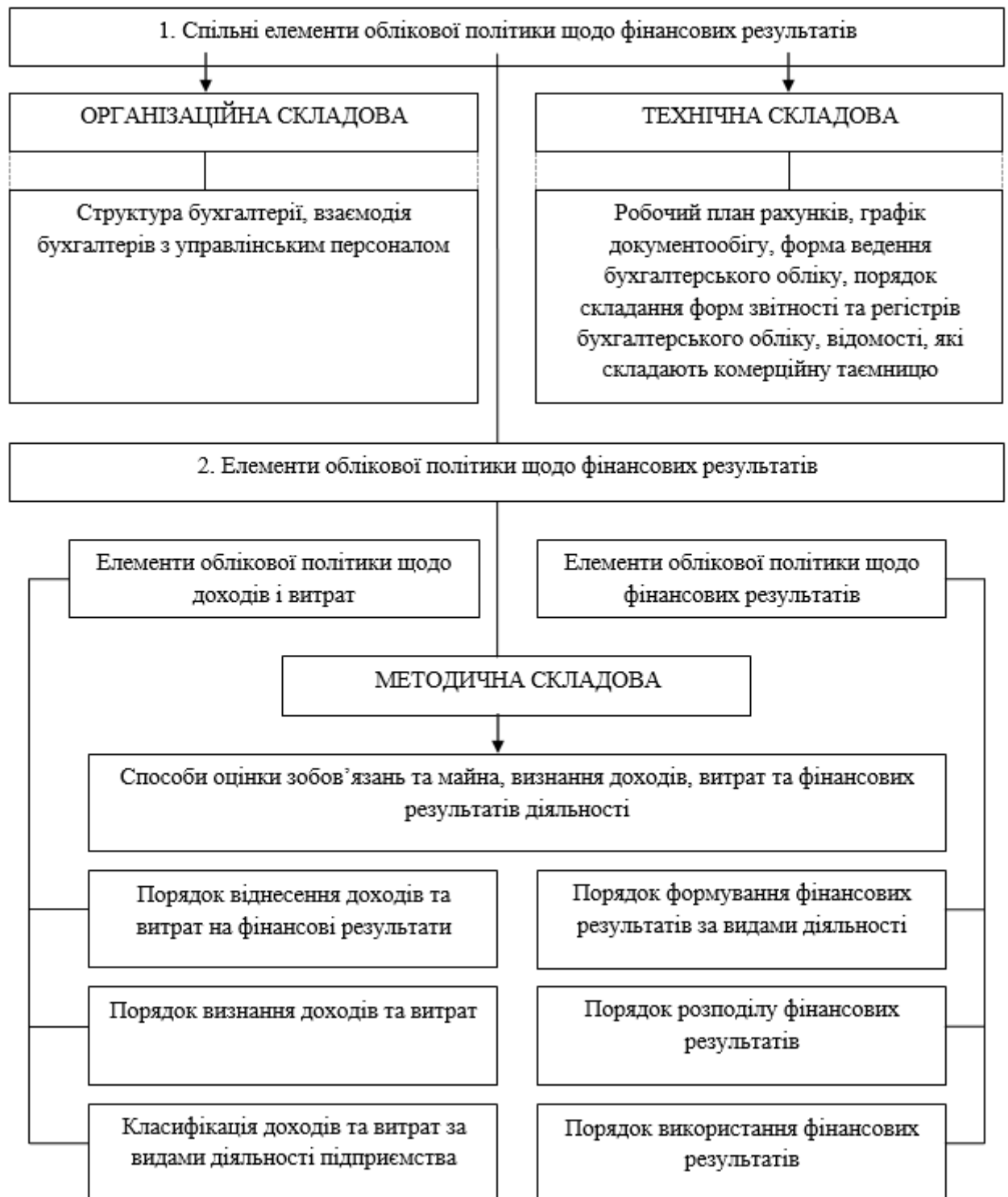

Рисунок 1.4 – Елементи облікової політики підприємства щодо організації обліку фінансових результатів його діяльності

Методологічні елементи організації бухгалтерського обліку фінансових результатів включають визначення прибутків і витрат, а також фінансових результатів компанії. На рисунку 1.4 видно, що елементи облікової політики поділяються на два елементи. Один є елементом облікової політики щодо

доходів і витрат, а інший – елементом облікової політики щодо фінансових результатів. Методологічна складова безпосередньо пов'язана з положеннями про визнання доходів і витрат в обліковій політиці, оскільки фінансові результати є результатом.

Тому, оскільки система бухгалтерського обліку підприємства є єдиним набором даних, під час звітування для різних груп користувачів для визначення фінансових результатів слід застосовувати відповідні концепції, щоб можна було використовувати дані з єдиної системи обліку.

У зв'язку з цим вивчення облікової політики щодо доходів, витрат та фінансових результатів є частиною загальної системи управління та заходів, необхідних на рівні суб'єкта господарювання для досягнення тактичних та оперативних цілей. гарантія.

1.3. Методичне та інформаційне забезпечення аналізу формування і розподілу прибутку

Рішення інвестора про фінансування виробничої діяльності компанії або рішення банку надати кредит ґрунтується на дослідженні фінансового аналізу компанії. Оцінка фінансового стану підприємства важлива для власників як основа інформації для виявлення причин збитків і потенціалу збільшення прибутку.

Різні аспекти виробництва, постачання та фінансової діяльності підприємства отримують грошову оцінку за допомогою системи показників фінансових результатів. Показники фінансових результатів відображають абсолютну ефективність компанії. Найважливішими є показники прибутку, а в ринковій економіці економічний розвиток підприємства є основою для самофінансування, відтворювальної експансії, вирішення проблем, що задовольняють соціальні та матеріальні потреби працівників. група. Це основа. Прибуток визначає норму прибутку від інвестицій і норму прибутку від

інвестицій в активи компанії. Держава також зацікавлена у збільшенні прибутків і збільшення прибутків, щоб забезпечити стабільний і зростаючий дохід до державного бюджету. Кінцевий фінансовий результат підприємства розраховується як сума прибутків (збитків) від нормальної діяльності та прибутків (збитків) від ненормальної діяльності. Фінансові результати можуть мати форму прибутків або збитків від різних торгів [19, с. 150].

Основними цілями аналізу прибутку є:

- перевірка обґрунтованості і напруженості планового прибутку;
- загальна оцінка виконання плану, прогнозу, динаміки;
- аналіз беззбитковості;
- вивчення впливу на зміну суми прибутку факторів, які одночасно є і складовими частинами прибутку;
- вивчення суми резервів зростання прибутку і розробка рекомендацій щодо використання їх у виробництві;
- вивчення основних напрямків розподілу прибутку.

Реалізація концептуальних основ аналізу фінансового стану базується на моделюванні окремих елементів його забезпечення, як важливої складової інформаційної системи управління основною діяльністю суб'єктів підприємництва. Необхідність сумісного моделювання інформаційного та методичного забезпечення обумовлена їх взаємозв'язком.

Аналіз результатів компанії включає такі важливі елементи:

- Вивчення зміни кожного показника за поточний період в аналізі – «Горизонтальний» аналіз фінансових результатів за Звітний період.
- Дізнатися про структуру пов'язаних індикаторів та зміни-Вертикальний аналіз показників;
- Загальне дослідження динаміки зміни фінансових показників за ряд звітних періодів- Аналіз «трендовий» [2].

Після оцінки загального прибутку підприємства слід перейти до аналізу факторів прибутку.

Розраховується вплив на прибуток наступних факторів:

- Зміни прибутку від звичайної діяльності.

- Зміни прибутку від спеціальної діяльності;

Крім того, зміни прибутку від звичайної діяльності залежать від:

- Зміни операційного прибутку;

- Зміни доходів від фінансової та інвестиційної діяльності [42].

Прибуток від операційної діяльності в першу чергу визначається прибутком від реалізації. Залежно від мети аналізу вплив факторів можна визначити більш детально, отже, впливає на зміну прибутку від продажу:

- Зміни обсягу продажів;

- Зміни ціни;

- Зміни собівартості реалізації.

- Зміни в структурі реалізованої продукції.

На зміни прибутку впливають не тільки прибутки від операційної діяльності, а й доходи від фінансової та інвестиційної діяльності. Це пояснюється наступними факторами:

- Прибуток від участі в акції.

- Сума фінансового доходу;

- І інші доходи.

Аналіз беззбитковості дозволяє керівництву виявити проблеми, пов'язані з вибором економічного менеджменту, і отримувати прибуток, застосовуючи їх. Точка дефіциту або коефіцієнт відновлення означає, що обсяг продажів дорівнює загальній собівартості. Щоб розрахувати точку прориву, вам потрібно класифікувати витрати компанії за обсягом виробництва, оскільки ви можете передбачити не тільки продажі, які є точкою прориву, але й прибуток. .. Існує кілька способів розрахунку вартості.

Прямі та непрямі групові витрати. Прямі витрати безпосередньо пов'язані з витратами, а рахунки-фактури розподіляються за видами продукції.

Група витрат стає змінною і постійною. Змінна - зміна пропорційно до виробництва. Постійна – не змінюється, коли змінюється виробниче середовище.

Різниця між виручкою від реалізації продукції та значною сумою, крім іншого, визначає фінансову стійкість підприємства. Аналіз резервів зростання прибутку проводиться в три етапи:

- Аналітико-виявлення та підрахунок резервів.

- Організована розробка комплексу інженерно-організаційних, економічних та соціальних заходів щодо забезпечення використання визнаних резервів.

- Функціональні-Заходи впроваджені та контроль виконання.

Резерви зростання прибутку є кількісною можливістю збільшення прибутку з наступних причин:

- Збільшити продажі.

- Знизити витрати на виробництво та збут.

- Покращити структуру продукту [25, с. 202].

Результати аналізу випуску та реалізації використовуються для розрахунку резервів зростання прибутку за рахунок потенціалу збільшення продажів. Визначення резервів шляхом зниження собівартості виготовлення та реалізації продукції на основі даних використання ресурсів підприємства та аналізу собівартості виробленої та реалізованої продукції. Проведено аналіз собівартості продукції за всіма статтями калькуляції для виявлення резервів збільшення прибутку. Наступним кроком є розрахунок резервів збільшення прибутку за рахунок реального життя та праці в деяких сферах.

- Зменшити кількість робітників.

- Здійснювати організаційно-технічні заходи щодо підвищення продуктивності праці та зниження трудомісткості.

- Усунення та запобігання непродуктивним виплатам.

Проведенням вимірювань науково-технічного прогресу на підприємстві завжди досягається зниження матеріальних витрат, що також є резервом збільшення прибутку. Основним резервом зростання прибутку є зниження умовно-постійних витрат і збільшення виробництва. Аналіз резервів проводився шляхом порівняння рівнів собівартості продукції до та після

впровадження заходів. Інформаційною базою для аналізу резервів для збільшення прибутку є дані фінансової звітності, дані статистичних звітів (форма 1П «Звіт про випуск продукції», форма 5С «Звіт про витрати») та дані розрахунків підприємства [51].

Ефективність компанії значною мірою залежить від якості управлінських рішень щодо використання прибутку. Приймаючи такі рішення, власники повинні бути обережними в сферах пріоритетних інвестицій та фінансових ресурсів, виходячи з фінансового становища компанії, рівня матеріально-технологічної бази, соціального розвитку команди та можливостей значущого розподілу коштів, слід враховувати. Ринок цінних паперів.

Відповідно до чинного законодавства України основним обов'язком усіх суб'єктів є сплата податку на прибуток до державного бюджету, після чого він залишається чистим прибутком. Це один з основних показників кінцевого результату компанії. Після аналізу чистого доходу необхідно проаналізувати використання коштів, що утворюються в результаті прибутку: резерви, виплати дивідендів, фонди розвитку, фонди стимулювання [40].

Аналіз розподілу прибутку здійснюється шляхом порівняння фактичних і планових даних про основні напрямки розподілу прибутку, розрахунку частки та відхилення кожного напрямку участі в прибутку в загальній сумі прибутку та пошуку причин. Не вдалося виконати завдання запланованого розподілу прибутку.

Завданнями для аналізу використання прибутку є:

- Оцінка виконання плану щодо структури та розміру прибутку за відповідними напрямками та конкретних цільових показників фінансування.
- Визначте варіанти більш ефективних інвестицій.
- Визначити причини та шляхи усунення непродуктивних витрат із витратами чистого прибутку.

Дані аналізу фінансових показників є невід'ємною частиною фінансового аналізу і використовуються як інструмент для визначення конкурентоспроможності компанії. Цей факт стає ще більш важливим у

ринковій економіці та основним правилом досягнення найкращого прибутку для всіх гривень, які інвестують у компанію.

Для визначення прибутку підприємства рекомендується використовувати систему взаємопов'язаних показників прибутку.

- Показники розраховуються на основі поточних витрат (собівартості реалізації).

-Відносні показники рентабельності, що характеризують використання корпоративного капіталу (активів) [45].

Відносні переваги компанії (організації). Індекс рентабельності розраховується на основі поточних витрат:

Норма прибутку продукції підприємства по відношенню до виробництва продукції (товарів, послуг) визначається як відношення прибутку від реалізації до витрат і виражається у відсотках.

Показник рентабельності реалізованої продукції відображає поточну економічну ефективність, на відміну від загальної рентабельності, яка характеризує перспективну ефективність капіталу.

Норма прибутку продукту для торгової компанії визначається як відсоток прибутку від продажу продукту до продажу.

Норма прибутку від операційної діяльності розраховується як відношення фінансових результатів від операційної діяльності до операційних витрат.

Показник відносного прибутку, який відображає використання капіталу (активів) компанії.

Рентабельність власного капіталу розраховується як відношення прибутку до коштів, вкладених засновниками, акціонерами та інвесторами в підприємство.

Показник загальної рентабельності капіталу компанії відображає прибуток від усіх можливостей компанії. Ці показники для більш детальної оцінки можуть бути розраховані за допомогою різноманітних змінних. У чисельнику формули можна використовувати різні показники прибутку (валовий, чистий тощо).

Рентабельність власного капіталу відображає ефективність використання капіталу компанією.

Норма змінної рентабельності капіталу відображає ефективність використання фірмою змінного капіталу.

Рентабельність інвестицій відображає частку капіталу, довгострокову інвестиційну ефективність компанії та рентабельність капіталу. Якщо процентна ставка за боргом перевищить значення цього коефіцієнта, фінансова стійкість підприємства буде знижена.

Коефіцієнт прибутку від інвестицій у капітал відображає норму прибутку на кошти, вкладені акціонерами в компанію. Ці показники відіграють важливу роль у комплексній оцінці фінансового стану компанії, особливо в акціонерних товариствах [24].

У ринкових відносинах існує особиста вигода до реального рівня прибутковості власників бізнесу, керівництва, бізнес-груп та інших зацікавлених сторін, що значною мірою впливає на ефективність господарської діяльності. Особливо для недержавних компаній прибуток від акцій та статутні внески є найважливішою частиною загальних інвестицій для акціонерів та засновників.

Висновки до першого розділу

У ринкових відносинах важливе значення мають формування витрат і прибутку та контроль реалізації. Адже із введенням в дію нових законів і нормативних актів за останнє десятиліття порядок ведення бухгалтерського обліку докорінно змінився та адаптувався до міжнародних стандартів.

Виручка розкривається в бухгалтерському обліку та звітності відповідно до принципів понесених доходів і витрат та відповідності. Бухгалтерський облік за методом нарахування забезпечує облік і фінансову звітність доходів і витрат у міру їх виникнення, незалежно від дати надходження чи сплати

коштів. Облік за методом нарахування слід застосовувати у поєднанні з принципом відповідності, коли витрати визнаються у звіті про фінансові результати на основі прямого зв'язку між ними та отриманим доходом.

Витрати визнаються в бухгалтерському обліку як зменшення активів або збільшення зобов'язань. Вартість звітного періоду визначається або зменшенням капіталу компанії (за винятком виключень, або зменшенням капіталу в результаті розподілу між власниками), за умови, що цю вартість можна достовірно оцінити, щоб збільшити.

Принципами обліку процесу формування фінансових результатів є доходи, витрати, а власне фінансові результати. Ці елементи є сукупністю методів і процедур обліку фінансових результатів компанії. Фактори облікової політики мають значний вплив на фінансові результати компанії.

Вважаємо, що організації, які звітують про фінансові результати підприємства, повинні враховувати організаційні, технічні та методичні аспекти. Тому пропонуємо виділити три елементи, пов'язані з обліковою політикою: організаційний, технічний та методичний щодо формування, розподілу та використання фінансових результатів.

Основними цілями аналізу прибутку є:

- -Перевірте обґрунтованість і міцність запланованого прибутку.
- -Загальна оцінка планування, прогнозування та реалізації динаміки.
- - Аналіз точки прориву;
- -Дослідження впливу факторів, які можуть бути частиною прибутку, на зміни прибутку.
- -Дослідити величину резервів зростання прибутку та дати рекомендації щодо використання у виробництві.
- - Дослідження основних напрямів розподілу прибутку.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИТРАТ НА ТОВ «ЛАОС 2011»

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

У сучасних умовах підприємство виступає, як самостійний суб'єкт господарської діяльності, що має статус юридичної особи і здійснює всі види діяльності з метою одержання прибутку.

Підприємство ТОВ «ЛАОС 2011» спеціалізується на випуску сухих сумішей для будівництва та оптовій торгівлі будівельними матеріалами.

Підприємство здійснює наступні види діяльності:

- виробництво сухих будівельних сумішей;
- оптова торгівля будівельними матеріалами;
- здійснення експортно-імпортних торговельних операцій;
- торговельно-закупівельна, комерційна діяльність;
- організація та ведення посередницької діяльності;
- рекламно-видавнича діяльність.

Як бачимо з даної структури ТОВ «ЛАОС 2011» використовує безпосередньо лінійну організаційну структуру, оскільки ТОВ за своїми масштабами є невеликим підприємством. А бухгалтерія підприємства побудована таким чином, що головний бухгалтер у своєму підпорядкуванні має бухгалтера по заробітній платі та економіста. Проте задля формування фінансової звітності та забезпечення виконання принципів бухгалтерського обліку, а саме принципу повноти, головному бухгалтеру керівники інших підрозділів філії подають відповідну звітність. Тобто можна стверджувати, що інші керівники структурних одиниць є підзвітними керівнику бухгалтерії, що свідчить про підконтрольність головному бухгалтеру та наявність тісних структурних зв'язків.

Згідно статуту, підприємство створене для здійснення господарської та управлінської діяльності з метою одержання прибутку.

Підприємство може займатися й іншими видами діяльності, що не заборонені чинним законодавством України.

Фінансові ресурси підприємства формуються за рахунок виручки від реалізації продукції, коштів, кредитів, отриманих від реалізації, пожертвувань, дарів та інших фінансових засобів. Чистий прибуток поступає в повне розпорядження підприємства.

Підприємство несе відповідальність за додержання вимог і норм щодо охорони, раціонального використання, відновлення природних ресурсів, та інших природоохоронних заходів у відповідності до чинного на території України законодавства.

Прибуток підприємства формується з доходів від господарської діяльності після покриття витрат, що дорівнюють матеріальним витратам і витратам на оплату праці.

Податки та інші платежі до бюджету, передбачені законодавством України, сплачуються з балансового прибутку підприємства.

Основні показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «ЛАОС 2011» представлені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Основні показники, що визначають фінансово-господарський стан підприємства

Показники	Фактичне значення за попередні роки				Зміни (+/-), тис. грн.			Зміни, %		
	2017	2018	2019	2020	2017 - 2018	2018 - 2019	2019 - 2020	2017 - 2018	2018 - 2019	2019 - 2020
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Чистий дохід від реалізації продукції, робіт, тис. грн.	8941	7043	10121	11156	-1898	3078	1035	-21,2	43,7	10,2
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	211	182	210	242	-29	28	32	-13,7	15,4	15,2
Довгострокові зобов'язання, тис.	74	25	25	0	-49	0	-25	-66,2	0,0	-100

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
грн.										
Короткострокові кредити та позики, тис. грн.	1151	877	949	1099	-274	72	150	-23,8	8,2	15,8
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	453	458	650	448	5	192	-202	1,1	41,9	-31,1
Запаси, тис. грн.	572	624	431	608	52	-193	177	9,1	-30,9	41,1
Власні оборотні засоби, тис. грн.	304	788	733	713	484	-55	-20	159,2	-7,0	-2,7
Функціонуючий капітал, тис. грн.	359	775	715	634	416	-60	-81	115,9	-7,7	-11,3

За даними наведеної таблиці 2.1 видно, що чистий дохід та чистий прибуток від реалізації продукції та виконаних робіт змінюються по роках. У 2020 році спостерігалось деяке покращення і підприємство отримало чистого доходу від реалізації на 1035 тис. грн. більше ніж у 2019 році, що говорить про позитивні зміни в роботі підприємства.

Протягом аналізованого періоду власний капітал поступово зменшився. У 2019 році власний капітал складав 7194 тис. грн., а у 2020 році – 6346 тис. грн., що на 848 тис. грн. менше порівняно з 2019 роком. На ТОВ

«ЛАОС 2011» спостерігалась тенденція до збільшення короткострокових зобов'язань.

Відбувалось поступове збільшення короткострокових зобов'язань у 2020 році порівняно з 2019 роком на 150 тис. грн. та зменшення власних оборотних засобів у 2020 році на 20 тис. грн. ніж у 2019 році.

На підприємстві відбувалось поступове збільшення короткострокових зобов'язань у 2020 році порівняно з 2019 роком на 150 тис. грн. та зменшення власних оборотних засобів у 2020 році на 20 тис. грн. ніж у 2019 році.

За отриманими обліковими даними підприємства було розраховано основні показники ліквідності, що наведені у таблиці 2.2.

Коефіцієнт поточної ліквідності характеризує достатність обігових коштів для сплати боргів протягом року.

Таблиця 2.2 – Розрахунок показників ліквідності (платоспроможності)

№	Показники	Нормативне значення	Фактичне значення за попередні роки				Зміни (+/-)		
			2017	2018	2019	2020	2017 - 2018	2018 - 2019	2019 - 2020
1.	Коефіцієнт поточної ліквідності	1,5	1,328	1,927	1,799	1,649	0,599	-0,128	-0,150
2.	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,6-0,8	0,923	1,410	1,287	1,208	0,488	-0,124	-0,078
3.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,20-0,35	0,023	0,151	0,182	0,278	0,127	0,032	0,095
4.	Коефіцієнт покриття запасів	> 1	2,417	3,308	2,898	3,552	0,890	-0,410	0,655
5.	Коефіцієнт фінансової автономії	0,5	0,854	0,877	0,868	0,852	0,023	-0,009	-0,015

Проаналізувавши показники коефіцієнта поточної ліквідності, можна сказати, що спостерігалася тенденція до зменшення цього показника у 2018-2020 роках, але протягом цього ж періоду значення показника постійно перевищувало гранично допустиме значення, що видно з таблиці 2.2. Згідно з таблицею 2.2 можна зробити висновок, що підприємство має достатні оборотні кошти для погашення заборгованості протягом року.

Швидкий коефіцієнт відноситься до суми поточних зобов'язань, які компанія може погасити за рахунок свого найбільш ліквідного оборотного капіталу (грошові кошти та їх еквіваленти, інвестиції та фінансові зобов'язання).

Цей показник показує здатність компанії погасити поточну заборгованість, яка вчасно доступна для консолідації боргу.

За період аналізу значення швидкого коефіцієнта перевищувало значення регулювання. Це свідчить про те, що підприємство може погасити борг зараз.

Швидкий коефіцієнт характеризується готовністю компанії негайно погасити короткострокову заборгованість. З таблиці видно, що у 2017 році підприємство знаходилося за межами граничних значень і показник складав 0,023 що нижче за мінімальне нормативне значення даного коефіцієнта. У 2018

році коефіцієнт абсолютної ліквідності підприємства досяг рівня що перевищує нормативне значення і склав 0,278, а отже, може дозволити собі погашення короткострокову заборгованість.

Нормативне значення коефіцієнта покриття запасів складає не менше, ніж 1. Протягом 2017–2020 років коефіцієнт був вище за нормативне значення, що свідчить про досить стійкий фінансовий стан ТОВ «ЛАОС 2011». Коефіцієнт фінансової автономії має критичне значення - 0,5. Протягом 2017-2020 років коефіцієнт фінансової автономії був вище за нормативне значення, що свідчить про те, що аналізоване підприємство є досить незалежним від позикових коштів.

Для характеристики фінансової стійкості підприємства доцільно розрахувати низку показників, які наведені в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Показники фінансової стійкості ТОВ «ЛАОС 2011»

Показники	Фактичне значення за попередні роки				Зміни (+/-)		
	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2017 - 2018	2018-2019	2019 - 2020
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт забезпеченості ОА власними коштами	0,201	0,477	0,441	0,411	0,276	-0,036	-0,029
Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,854	0,877	0,868	0,852	0,023	-0,009	-0,015
Коефіцієнт фінансової залежності	1,170	1,140	1,153	1,173	-0,030	0,012	0,021
Показник фінансового левериджу	5,873	7,131	6,556	5,774	1,258	-0,574	-0,782
Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	0,170	0,140	0,153	0,173	-0,030	0,012	0,021

Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами характеризує наявність на підприємстві власних обігових коштів, необхідних для забезпечення його фінансової стійкості, тобто можливість перетворювати активи у ліквідні кошти.

За даними таблиці 2.3 у 2017 році цей показник склав 0,201, що говорило про абсолютну можливість підприємства перетворювати активи у ліквідні

кошти. Надалі склалася тенденція до збільшення цього показника і він набув у 2018 році значення 0,477, а 2020 році зменшився на 0,066 порівняно з 2018 роком. Тобто можна припустити, що власних коштів на підприємстві достатньо для здійснення діяльності.

Коефіцієнт концентрації власного капіталу визначається відношенням власного капіталу до загальної суми балансу і зростання цього показника свідчить про збільшення фінансової стійкості, стабільності та незалежності підприємства. З таблиці 2.3 видно, що значення даного коефіцієнта складало 0,852 у 2020 році і це означає що власний капітал підприємства складає 85,2% від загальної суми балансу підприємства.

Нормативне значення коефіцієнта фінансової залежності – менше або дорівнює 2. За останні досліджувані періоди коефіцієнт фінансової залежності підприємства знаходився в межах нормативного значення але поступова збільшується, що свідчить про недостатність власних оборотних коштів у майбутньому, що видно з таблиці 2.3.

Показник фінансового левериджу характеризує залежність підприємства від довгострокових зобов'язань. Має бути менше за 0,25. Протягом 2017–2020 років показники фінансового левериджу перевищують норму і у 2018 році складав 7,131, у 2019 році – 6,556, а у 2020 році – 5,774, що свідчить про високу залежність підприємства від довгострокових позик.

Протягом 2017-2020 років коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів постійно збільшувався, що свідчить про збільшення частки позикового капіталу, що, в свою чергу, говорить про зниження фінансової стійкості.

Розглянувши діяльність підприємства ТОВ «ЛАОС 2011» можна зазначити, що за цей період підприємство працювало стабільно та отримало прибуток. Положення підприємства за підсумками 2020 року відповідно до коефіцієнтів, які характеризують фінансовий стан, можна оцінити як платоспроможне та ліквідне.

2.2 Аналітичний та синтетичний облік доходів і витрат

Характеристика організації, яка веде облік доходів від основної діяльності ТОВ «ЛАОС 2011», відображена в обліковій політиці. Відповідно до облікової політики операційний прибуток ТОВ «ЛАОС 2011» розподіляється таким чином.

- Дохід від реалізації продукції.
- Дохід від реалізації робіт і послуг.
- Дохід від інших операцій.

Дохід від реалізації продукції та готової продукції визнається за наявності таких обставин:

- Ризики та винагороди від власності на продукт переходять до покупця.
- Компанії більше не керують і не контролюють продукцію, яку вони продають.
- Ви можете звичайно визначити розмір доходу (доходу).
- Ми впевнені, що ця операція збільшить фінансовий прибуток компанії та зможе достовірно визначити витрати, пов'язані з цією операцією.

Ситуація щодо виявлення виручки від реалізації товарів (товарів) в обліковій політиці не відображена.

Узагальнення інформації про доходи від реалізації готової продукції, товарів на ТОВ «ЛАОС 2011» призначений рахунку 701 «Дохід від реалізації продукції» та 703 «Дохід від реалізації робіт та послуг». У таблиці 2.4 наведено кореспонденції рахунків з обліку доходів від реалізації готової продукції.

Згідно зі статутним документом, основними видами діяльності компанії є виробництво та надання послуг та виконання робіт. ТОВ «ЛАОС 2011» надає такі види послуг: ремонт транспортних засобів та обладнання, механічна обробка деталей та ін.

Дохід, пов'язаний з постачальниками послуг відповідно до облікової політики та операційної діяльності, визнається на основі рівня завершеності

послуг, наданих на дату балансу. Дохід від постачальника послуг визнається протягом часу надання послуги.

Таблиця 2.4 – Кореспонденції рахунків з обліку доходів від реалізації готової продукції

№ з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.
1	Відображено дохід від реалізації будівельної суміші в момент відвантаження	361	701	15400,00
2	Відображено виникнення податкових зобов'язань щодо ПДВ	701	641	2666,67
4	Відображено собівартість будівельної суміші	901	26	10990,00
5	Списана на фінансовий результат:			
	– дохід від реалізації будівельної суміші	701	791	12733,33
	– собівартість будівельної суміші	791	902	10990,00
6	Отримано грошові кошти	311	361	15400,00

Оцінка повноти виконання операції здійснюється шляхом визначення відсотка витрат, понесених підприємством через постачальника робіт і послуг. У цьому випадку виручка відображається під час звітності після виконання про виконані роботи та надані послуги.

Крім того, облікова політика може бути ненадійною при оцінці доходу від постачальників послуг на ранніх стадіях бізнесу. При цьому пропонується визначати дохід лише за розміром витрат, які очікується відшкодувати.

Якщо дохід (дохід) постачальника послуг неможливо достовірно визначити, а понесені витрати неможливо відшкодувати, дохід не визнається, а понесені витрати визнаються витратами звітного періоду. Якщо тоді дохід достовірно вимірюється, то дохід визнається таким [23].

Для узагальнення інформації про доходи від реалізації робіт і послуг призначено субрахунок 703 «Дохід від реалізації робіт та послуг». У таблиці 2.5 наведена кореспонденція рахунків для обліку виручки від постачальників послуг.

Таблиця 2.5 – Кореспонденції рахунків з обліку доходів від надання ремонтних робіт

№ з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума,грн.
1	Надійшла предоплата за надання послуг	311	681	1200,00
2	Нарахована сума податкових зобов'язань з ПДВ	643	641	200,00
3	Відображення реалізації наданих послуг	361	703	1200,00
4	Списано податкове зобов'язання щодо ПДВ	703	643	200,00
5	Відображена собівартість наданих послуг	903	231	850,00
6	Проведення зарахування заборгованостей	681	361	1200,00
7	Списано на фінансовий результат			
	– дохід від надання послуг	703	791	1000,00
	– собівартість наданих послуг	791	903	850,00

Достовірне визначення виручки від операційної діяльності залежить насамперед від правильності первинного обліку реалізації товарів, робіт і послуг, оскільки реалізація товарів, робіт і послуг є основою для формування операційного прибутку в Приріст. Компанія.

Товари доставляються зі складу клієнтам на основі основних матеріалів, рахунків або замовлень торгового персоналу.

Фактичний відпуск товару безпосередньо зі складу або магазину клієнту здійснюється на підставі довіреності, яка отримала цінності. Довіреність містить відомості про компанію, яка її отримала та оплатила. Оскільки основою є система опіки дорослих, вона буде заповнена в бланку консигнації при негайному випуску готової продукції. Разом із рахунком-фактурою продавець виписує податкову накладну, яка передається покупцеві. Це стосується суми придбаного податкового зобов'язання, тобто суми ПДВ, яку можна вирахувати з податкового кредиту.

Документом, який може підтвердити факт надання послуги та здійснення підприємницької діяльності, є акт надання послуг або ведення бізнесу.

Для оптового бізнесу в ТОВ «ЛАОС 2011» існують такі документи, як договір купівлі-продажу, який є найпоширенішим видом договору поставки товару. У цьому договорі вказується предмет договору, відомості про товар, що передається покупцеві, порядок цієї передачі, права та обов'язки сторін, строк дії договору, а також відповідальність та реквізити сторін.

Опитувані компанії також використовують консигнаційну продукцію для підтвердження випуску цієї продукції клієнтам. Відправник пише повідомлення в чотирьох примірниках.

При продажу товару в роздрібному магазині продавець складає вигідний касовий ордер. Тут реєструються грошові перекази з касових доходів. На підтвердження оплати товару платнику буде видано квитанцію на прибутковий касовий ордер. Про це свідчить печатка одержувача.

Інші операційні прибутки компанії представлені як дохід від продажу інших оборотних активів та дохід від різних операційних бірж. Для прибутку з різних операційних валют для перерахунку місячного прибутку за курсом НБУ на дату конвертації застосовується середньозважений місячний курс. Спосіб (курс), який використовує підприємство, має бути зазначено в обліковій політиці підприємства, але в обліковій політиці такого положення немає.

У обліковій політиці ТОВ «ЛАОС 2011» також визначено, як часто дохід розподіляється на фінансові результати. За методом нарахування ТОВ «ЛАОС 2011» виручка розподіляється на виконання щомісячно.

Таким чином, операційний прибуток LAOS 2011 складається з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, продажу послуг та інших операційних прибутків. Організація обліку доходів виконується відповідно до облікової політики підприємства.

Структура плати ТОВ «ЛАОС 2011» базується на загальноприйнятому застосуванні передумов та принципів вітчизняної практики.

Організаційні характеристики обліку витрат у ТОВ «ЛАОС 2011» відображені в обліковій політиці підприємства, а ці витрати відображаються в бухгалтерському обліку за П (С) БО16.

«вартість». Витрати приватного сектора розраховуються з використанням рахунку класу 9 «Витрати виробництва» замість рахунку 8 класу «Витрати за елементами».

Основні напрямки діяльності ТОВ «ЛАОС 2011»:

- витрати виробництва;

- адміністративні витрати;
- витрати на збут;
- інші операційні витрати.

Витрати на виробництво – це витрати, понесені протягом звітного періоду і утворюють собівартість продукції та ремонтів.

Облікова політика визначає елементи, які безпосередньо визначають систему обліку витрат. Це метод нарахування амортизації необоротних активів, метод оцінки запасів, структура та вимоги погашення майбутніх витрат тощо.

Щодо методу нарахування амортизації, то в обліковій політиці визначено:

- для основних засобів та нематеріальних активів використовується прямолінійний метод нарахування амортизації;
- для малоцінних необоротних реальних активів нараховується 100% амортизація в перший місяць експлуатації об'єкта [28].

На даний момент амортизація активів не нараховується на основі строку корисного використання, але облікова політика не затверджує строк корисного використання основних засобів та нематеріальних активів.

Як правило, для цілей амортизації кожен суб'єкт господарювання визначає ліквідаційну вартість основних засобів та нематеріальних активів. У обліковій політиці ТОВ «ЛАОС 2011» зазначено, що інформація, за якою ліквідаційна вартість об'єкта на підприємстві не застосовується, є нульовим розрахунком.

Оскільки ТОВ «ЛАОС 2011» є виробничою компанією та має великі запаси для підтримки своєї діяльності, облікова політика повинна містити інформацію, яка вказує на її методологію обліку.

При випуску матеріалів у виробництво вона оцінюється за методом середньозваженої собівартості. Для кожної одиниці була проведена оцінка за середньозваженою вартістю.

Наведені нижче положення облікової політики стосуються віднесення витрат на ремонт і капітальний ремонт основних засобів. Отже, якщо підприємство нормально несе експлуатаційні витрати об'єкта та отримує

початкову суму майбутніх економічних вигод від його використання, бухгалтер буде включено до собівартості звітного періоду (адміністративні витрати).

Щодо обліку витрат на оплату праці виробничих працівників, облікова політика вимагає від підприємств використання форм і систем оплати праці відповідно до умов колективного договору. У колективному договорі зазначено, що для працівників виробництва буде застосовуватися погодинна преміальна форма. Крім того, облікова політика передбачає необхідні реквізити витрат. Це вимагає належного коригування плану рахунків для деталей та аналізу. Для обліку витрат на ремонт на підприємстві призначено рахунок 231 «Виробництво».

Таким чином, аналіз існуючого складу витрат свідчить про порушення методик вартісного та організаційного обліку.

Зауважте, що ТОВ «ЛАОС 2011» не використовує «накладні витрати» рахунку 91 для спрощення витрат. Усі загальновиробничі витрати належать до 231 «основне виробництво», яке враховує собівартість виробництва виробленої продукції. Однак витрати виробництва повинні включати непрямі або розподілені витрати.

В обліковій політиці зазначено, що облік витрат на виробництво на підприємстві здійснюється за допомогою нормативних методів, які забезпечують точне виявлення економії або додаткових витрат.

При цьому розраховуються планові та фактичні витрати ТОВ «ЛАОС 2011». Метою планування витрат є економічне визначення суми витрат, необхідних протягом періоду планування для виробництва кожної продукції компанії, яка відповідає вимогам якості.

ТОВ «ЛАОС 2011» розраховується по кожному виду продукції та по кожній статті витрат. Розрахунки проводяться індивідуально для кожного виду продукції.

Розрахунок собівартості продукції, що формується протягом звітного періоду, ґрунтується на чинній нормативно-технічній документації на початок звітного року та є основою для обліку витрат на виробництво.

Від налагодженого та впорядкованого оформлення первинних документів залежить ефективність і своєчасність обліку витрат на виробництво. Адже основні документи, що документують факти комерційних операцій, є підставою для відображення в бухгалтерському обліку [56].

У ТОВ «ЛАОС 2011» витрати на виробництво матеріалів були сформульовані у важливих документах, таких як рахунки-фактури, платіжні доручення, рахунки-фактури та податкові накладні, але компанії використовують рахунки-фактури для амортизації виробничих витрат. Це письмове свідчення цієї операції.

Первинний документ, що підтверджує вартість, разом із виробничим звітом направляється в бухгалтерію, а головний бухгалтер, який обробляє інформацію, вводить її в комп'ютер за допомогою програми «1С:Підприємство» і заносить вартість на рахунок аналізу витрат. Тому комунікація автоматизована і бухгалтер лише визначає вид витрат.

Під час роботи ТОВ «ЛАОС 2011» будуть здійснюватись витрати, не включені до собівартості продукції, будівництва та послуг. Ці витрати будуть відображені у звітному періоді, коли вони відбуваються. Ці операційні витрати включають адміністративні, збутові та інші операційні витрати.

Адміністрування витрат - загальні витрати, пов'язані з управлінням і утриманням компанії.

Облікова політика визначає такі положення щодо адміністративних витрат.

- Нарахування амортизації основних засобів для адміністративних цілей за прямолінійним методом.

- Оплата праці адміністративного персоналу здійснюється за системою оплати праці (згідно з колективним договором). Щодо витрат на відрядження працівників підприємства, то в обліковій політиці зазначено, що підприємство дотримується чинних норм щодо щоденних відряджень та строків подання звітності.

На ТОВ «ЛАОС 2011» віднесення статей витрат до адміністративних

повністю відповідає П(С)БО 16 «Витрати». Для обліку адміністративних витрат на ТОВ «ЛАОС 2011» призначений рахунок 92 «Адміністративні витрати».

Витрати, пов'язані з реалізацією товарів, робіт і послуг, які не включаються до собівартості реалізованих товарів, робіт і послуг, включаються до собівартості реалізації. Завдання статей витрат у ТОВ «ЛАОС 2011» на витрати на збут відповідає витратам П(С)БО16 «Витрати», пов'язані з реалізацією продукції (товарів), відображаються протягом звітного періоду рахунку 93 «Витрати на збут». Компанія також використовує рахунок 94 «Інші операційні витрати», на який збираються витрати, які не включені до цих витрат.

Порядком облікової політики передбачено, що підприємства використовують метод класифікації дебіторської заборгованості для обліку резервів сумнівних рахунків на основі абсолютної суми безнадійної заборгованості. Однак огляд фінансової звітності компанії показав, що резервів не було. Недостатні резерви є порушенням чинного законодавства.

Вартість користування Інтернетом та вартість сплати податків, зборів та обов'язкових платежів ТОВ «ЛАОС 2011» відносяться на рахунок 94 «Інші операційні витрати» відповідно до п. 138.10 Податкового кодексу України, так як згідно з податковим кодексом склад інших операційних витрат суттєво відрізняється від їх переліку в бухгалтерському обліку, тобто до витрат з метою визначення об'єкта оподаткування включається тільки частина тих витрат, які обліковують на бухгалтерському рахунку 94 «Інші операційні витрати».

Відповідно до статуту ТОВ «ЛАОС 2011» здійснює зовнішньоекономічну діяльність в процесі якої виникають курсові різниці. Втрати від операційних курсових різниць відображається на рахунку 74 «Інші операційні витрати».

Для перерахунку місячної вартості підприємство використовує курс НБУ на дату перерахунку. Спосіб (курс), який використовує підприємство, має бути включено в облікову політику підприємства, але положень цієї облікової політики не існує.

Для інших операційних витрат реєструють авансовий звіт, опис обсягу

робіт, ВКО, накладну, накладну, довідку про відрядження, РПВ, бухгалтерську довідку, бухгалтерський розрахунок, акт відремонтованого товару, порівняльну відомість, метод інвентаризації, Інвентаризаційний опис [57].

Отже, організаційний аналіз організаційних витрат Компанії ТОВ «ЛАОС 2011» показує, що операційні витрати підприємства включають витрати на виробництво, управління, витрати на збут та інші операційні витрати.

Вартість ремонтних робіт, здійснених протягом звітного періоду, яка становить собівартість виготовлення готової продукції, включається до собівартості виготовлення. Собівартість готової продукції ТОВ «ЛАОС 2011» складається з амортизації основних засобів, виробничого обладнання та лізингу обладнання, прямих витрат, отриманих робіт та послуг, безпосередньо пов'язаних з виробничим процесом. Проте дослідження в бухгалтерських організаціях виявили відхилення від норм обліку витрат на виробництво. На рисунку 2.1 показана схема обліку витрат і виручки, що складає собівартість реалізації.

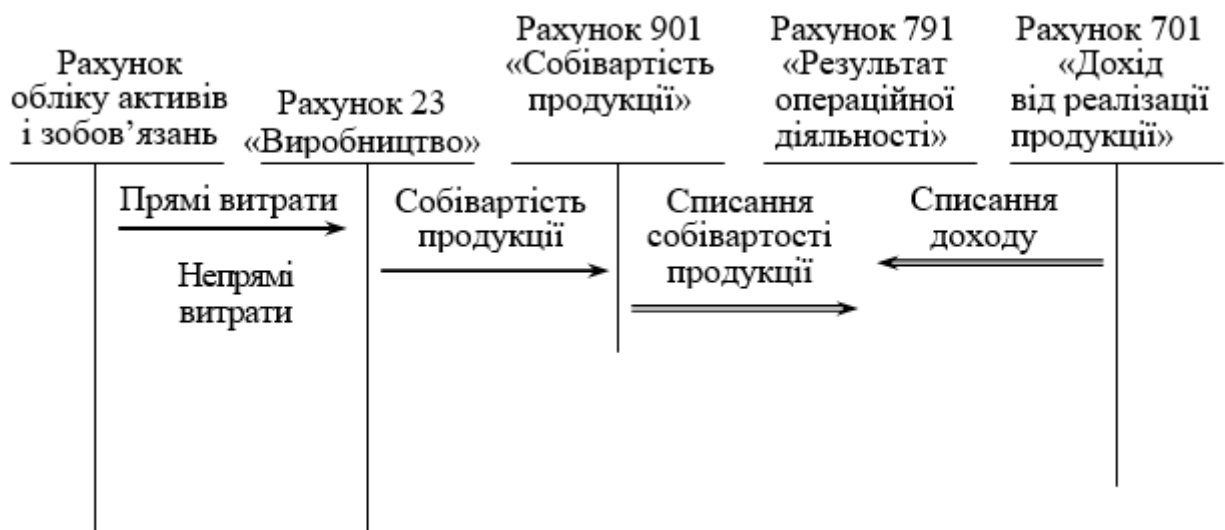

Рисунок 2.1 – Організація обліку доходів і витрат від реалізації продукції на ТОВ «ЛАОС 2011»

Адміністративні витрати компанії включають основні засоби, нематеріальні активи, витрати на зв'язок, оплату розрахунків і касових послуг, витрати на відрядження та обслуговування керівництва підприємства та іншого загального персоналу, витрати на страхування, юридичні послуги та інші

витрати. Витрати на управління не включаються до виробничих витрат, а вираховуються з витрат протягом звітного періоду.

Витрати, пов'язані з реалізацією товарів, будівництвом і послугами, пов'язані з витратами на збут. Ці витрати включають витрати на упаковку та пакувальні матеріали, витрати на амортизацію основних засобів, рекламні послуги та витрати на передпродажну підготовку товарів, витрати на відрядження працівників, які займаються продажем, та інші витрати на маркетинг. Збутові, адміністративні та адміністративні витрати звітують про витрати періоду і не включаються до витрат виробництва.

Собівартість реалізованої продукції ТОВ «ЛАОС 2011» не включає інших операційних витрат. Сюди входять збори за остаточну звітність, такі як податки, збори, Інтернет-послуги, операційні курси валют, штрафи, пені, штрафи та інформаційні збори. Період амортизується.

Усі витрати на основну діяльність підприємства визнаються за основними документами та відображаються на синтетичному обліку за допомогою комп'ютера. Це полегшує бухгалтерську роботу.

2.3 Шляхи удосконалення організації обліку витрат на підприємстві

Отримання достовірної облікової інформації з метою здійснення ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання передбачає налагодження процесу виявлення, вимірювання, реєстрації, відображення господарських операцій на рахунках та в регістрах бухгалтерського обліку. В цілому елементи облікової політики щодо організації обліку формування витрат на промислових підприємствах є спільними. Проте специфіка виробничого процесу кожної галузі вимагає окремих, специфічних підходів до визначення складових облікової політики, зокрема, в частині визначення витрат [68].

Організація обліку є одним з найбільш відповідальних етапів

створення підприємства і його підготовки до здійснення господарської діяльності.

Наказ про облікову на підприємстві розробляється головним бухгалтером і затверджується керівником з метою організації бухгалтерського обліку відповідно до нормативно-правових актів України та внутрішніх вимог власників.

Як стверджує Ф.Ф. Бутинець, «розробка і прийняття облікової політики кожним підприємством сприяє поліпшенню бухгалтерського обліку і звітності, що в кінцевому підсумку забезпечить ефективність прийняття рішень і діяльності підприємства» [9, с. 316].

У зв'язку з чим розробка організаційно-методичних підходів до формування облікової політики підприємства в частині обліку доходів і витрат є запорукою правильного визначення фінансового результату господарської діяльності.

На ТОВ «ЛАОС 2011» використовується нормативний облік витрат. У зв'язку з чим, для систематичного виявлення відхилень фактичних витрат від нормативних і визначення впливу цих змін на собівартість продукції, пропонуємо ввести в робочий план рахунків підприємства аналітичний субрахунок до рахунка 23 «Виробництво»:

– 232 «Облік відхилення фактичних витрат від нормативних».

На субрахунку 232 «Відхилення фактичних витрат від нормативних», який за своєю суттю є контрарно-доповнюючим регулюючим рахунком, пропонуємо узагальнювати суми економії за статтями калькуляції продукції за кредитом, а суми перевищення фактичних витрат від нормативних за статтями калькуляції продукції – за дебетом.

Шляхом порівняння кредитового та дебетового оборотів за субрахунком 232 можна визначити суму загальної економії або перевитрат, яка в кінці звітного періоду списується на рахунок обліку собівартості реалізації продукції (рахунок 90) (рисунок 2.2).

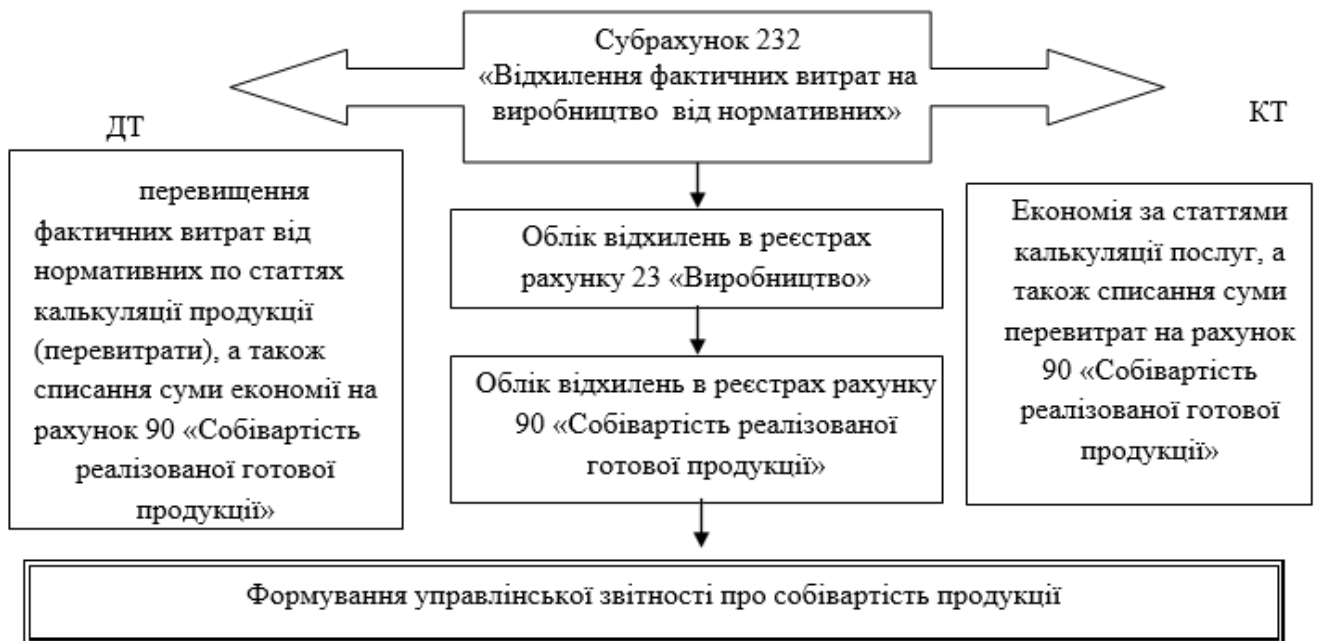

Рисунок 2.2 – Пропонована організація обліку відхилень фактичних витрат на виробництво продукції від нормативних

Ведення обліку відхилень фактичних витрат від нормативних з використанням субрахунка 232 в умовах повної автоматизації облікових робіт не призведе до підвищення трудомісткості праці обліковців, а забезпечуватиме отримання інформації про розміри додаткових, не передбачених нормами витрат чи навпаки – їх зменшення, а також спрощуватиме процедуру складання звітності про собівартість продукції на ТОВ «ЛАОС 2011» для задоволення потреб внутрішніх користувачів інформації.

На основі такої облікової інформації можливо провести факторний аналіз і виявити причини відхилень та прийняти необхідні організаційні та технічні заходи.

Інформаційні потоки визначаються та регулюються наступними елементами бухгалтерського обліку: робочим планом рахунків, системою документації та змістом внутрішньої та зовнішньої звітності.

Висновки до другого розділу

Підприємство ТОВ «ЛАОС 2011» спеціалізується на випуску сухих

сумішей для будівництва та оптовій торгівлі будівельними матеріалами.

Як бачимо з даної структури ТОВ «ЛАОС 2011» використовує безпосередньо лінійну організаційну структуру, оскільки ТОВ за своїми масштабами є невеликим підприємством. А бухгалтерія підприємства побудована таким чином, що головний бухгалтер у своєму підпорядкуванні має бухгалтера по заробітній платі та економіста. Проте задля формування фінансової звітності та забезпечення виконання принципів бухгалтерського обліку, а саме принципу повноти, головному бухгалтеру керівники інших підрозділів філії подають відповідну звітність. Тобто можна стверджувати, що інші керівники структурних одиниць є підзвітними керівнику бухгалтерії, що свідчить про підконтрольність головному бухгалтеру та наявність тісних структурних зв'язків.

Розглянувши діяльність підприємства ТОВ «ЛАОС 2011» можна зазначити, що за цей період підприємство працювало стабільно та отримало прибуток. Положення підприємства за підсумками 2020 року відповідно до коефіцієнтів, які характеризують фінансовий стан, можна оцінити як платоспроможне та ліквідне.

У обліковій політиці ТОВ «ЛАОС 2011» також визначено, як часто дохід розподіляється на фінансові результати. За методом нарахування ТОВ «ЛАОС 2011» виручка розподіляється на виконання щомісячно.

Таким чином, операційний прибуток LAOS 2011 складається з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, продажу послуг та інших операційних прибутків. Облік доходів організації ведеться відповідно до облікової політики підприємства.

Структура плати ТОВ «ЛАОС 2011» базується на загальноприйнятому застосуванні передумов та принципів вітчизняної практики.

Організаційні характеристики обліку витрат у ТОВ «ЛАОС 2011» відображені в обліковій політиці підприємства, а ці витрати відображаються в бухгалтерському обліку за П (С) БО16.

На ТОВ «ЛАОС 2011» використовується нормативний облік витрат. У

зв'язку з чим, для систематичного виявлення відхилень фактичних витрат від нормативних і визначення впливу цих змін на собівартість продукції, пропонуємо ввести в робочий план рахунків підприємства аналітичний субрахунок до рахунка 23 «Виробництво»:

- 232 «Облік відхилення фактичних витрат від нормативних».

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЛАОС 2011» ТА НАПРЯМКИ ЇЇ ОПТИМІЗАЦІЇ

3.1. Аналіз формування прибутку на підприємстві

Результатом господарської діяльності підприємства є прибуток або збиток.

У процесі аналізу були використані наступні показники користі:

- Граничний прибуток - Різниця між виручкою і витратами виробництва безпосередньо від реалізації.
- - Прибуток від реалізації продукції, робіт і послуг – це різниця між маржинальним прибутком звітного періоду та постійними витратами.
- Балансовий (валовий) прибуток включає фінансові результати від реалізації продукції, робіт і послуг, доходи та витрати від фінансової та інвестиційної діяльності, а також позареалізаційні доходи та витрати.
- Прибуток до оподаткування – це різниця між збалансованим доходом і оподатковуваним доходом (за рахунок участі в цінних паперах і спільних підприємствах) та пільгами з податку на прибуток згідно з податковим законодавством, які регулярно перевіряються. ;
- Чистий (нерозподілений прибуток) - прибуток, який компанія може вільно використовувати після сплати всіх податків, санкцій та інших обов'язкових відрахувань.
- Капіталізований (реінвестований) прибуток – це частина нерозподіленого прибутку, який прямує на фінансування приросту активів, тобто до фонду накопичення;
- Споживаний прибуток – та її частина, яка витрачається на виплату дивідендів, персоналу підприємства або на соціальні програми [33, с. 109].

Механізм формування даних показників представлений на рисунку 3.1.

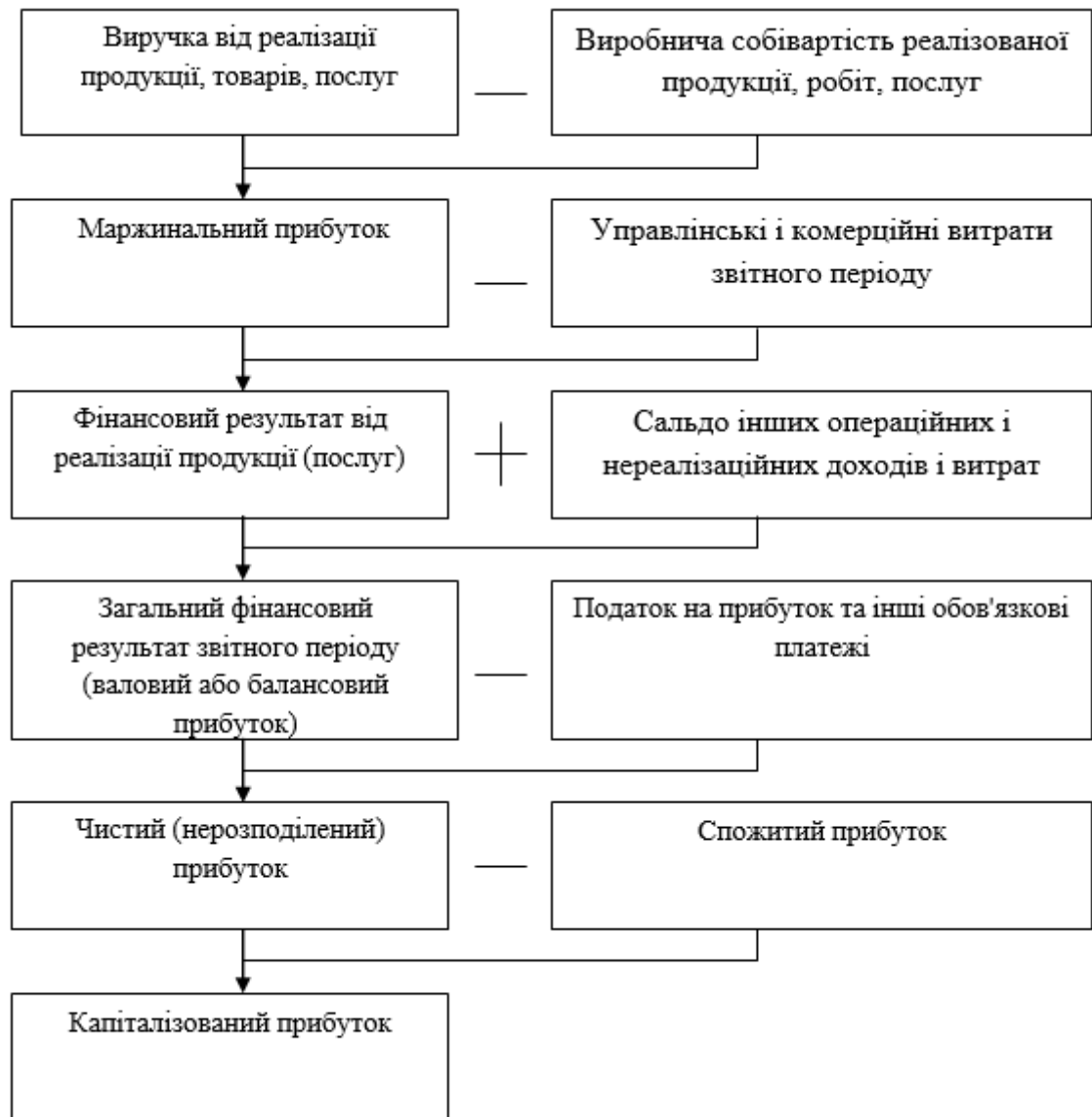

Рисунок 3.1 – Структурно-логічна модель формування показників прибутку

У процесі аналізу необхідно вивчити склад балансу та його структуру. При вивченні динаміки прибутку необхідно враховувати фактори інфляції, що змінюють суму. Для цього виручка регулюється середньозваженим індексом зростання середньогалузевої ціни на продукцію компанії, а собівартість реалізованої продукції зменшується за рахунок зростання в результаті підвищення вихідних цін протягом аналізованого періоду [67]. ..

Аналіз фінансових результатів компанії починається зі зміни кожного показника за поточний період аналізу («горизонтальний аналіз» показників фінансової діяльності за звітний період) як важливого елемента дослідження.

По-друге, дізнайтеся про структуру пов'язаних індикаторів та їх зміни (що зазвичай називають «вертикальним аналізом» показників). По-третє, вивчити динаміку змін фінансових показників за декілька звітних періодів, принаймні, у найпоширенішій формі (тобто показники «аналізу тенденцій») [27, с. 67].

Як уже зазначалося, витрати виробництва є основним фактором визначення прибутку підприємства і характеризуються абсолютними та відносними показниками. Абсолютно в тому числі; продажі, позареалізаційні доходи, балансовий дохід, чистий прибуток. Деякі з більш важливих – це рівні прибутку від продукції, структура продажів і структура прибутку балансу.

Динамічні дослідження сильних інфляційних процесів у сучасному контексті підвищують важливість відносних показників та забезпечують сумісність (табл. 3.1).

З таблиці 3.1 видно, що в 2020 р. значно збільшився чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг). За підрахунками роботи за звітний рік темп зростання чистого доходу від реалізації склав 158%, собівартість так само збільшилася, темп собівартості склав 160% по відношенню до 2018 р.

Негативний вплив на прибуток зробили інші витрати, оскільки їх сума привела до того, що підприємство отримало меншу суму прибутку. До суми інших витрат увійшли витрати, які підприємство могло б не здійснювати, це витрати, пов'язані із заохоченням окремих працівників дорогими подарунками, витрати пов'язані з проведенням презентацій і виставок (в сумі 57 тис. грн.). Не здійснюючи даних витрат підприємство одержало б прибуток у розмірі 56 тис. грн. Це говорить про те, що дані витрати на даний момент часу роботи підприємства з'явилися нераціональними, оскільки очікуваний прибуток перейшов в збитки.

Таблиця 3.1 – Аналіз складу, динаміки прибутку ТОВ «ЛАОС 2011», тис. грн.

Показник	2018р.	2019р.	2020р.	2020р. в % до 2018р.
1	2	3	4	5
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (робіт, послуг)	7043	10121	11156	158
Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг)	6139	6837	9793	160
Валовий прибуток (збиток)	904	1484	1363	151
Інші операційні доходи	322	625	399	124
Адміністративні витрати	632	984	976	154
Витрати на збут	99	132	142	143
Інші операційні витрати	288	700	417	145
Фінансові результати від операційної діяльності :				
- прибуток	207	293	227	110
Інші доходи		71	211	
Фінансові витрати	24	103	83	346
Інші витрати	1	51	113	113
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:				
Прибуток	182	210	242	133

Динаміка прибутку ТОВ «ЛАОС 2011» наведена на рисунку 3.2.

У порівнянні з 2018 р. були значно збільшені адміністративні витрати (на 344 тис. грн.) і витрати на збут (на 43 тис. грн.). Для зниження даних витрат підприємству необхідно удосконалити управління виробництвом.

Вдосконалення управління виробництвом на ТОВ «ЛАОС 2011» проводиться за рахунок укрупнення ділянок, це приведе до того, що вивільняється чисельність керівних працівників і обслуговуючого персоналу, більш раціонально використовуються виробничі площі, обладнання та економії електроенергії.

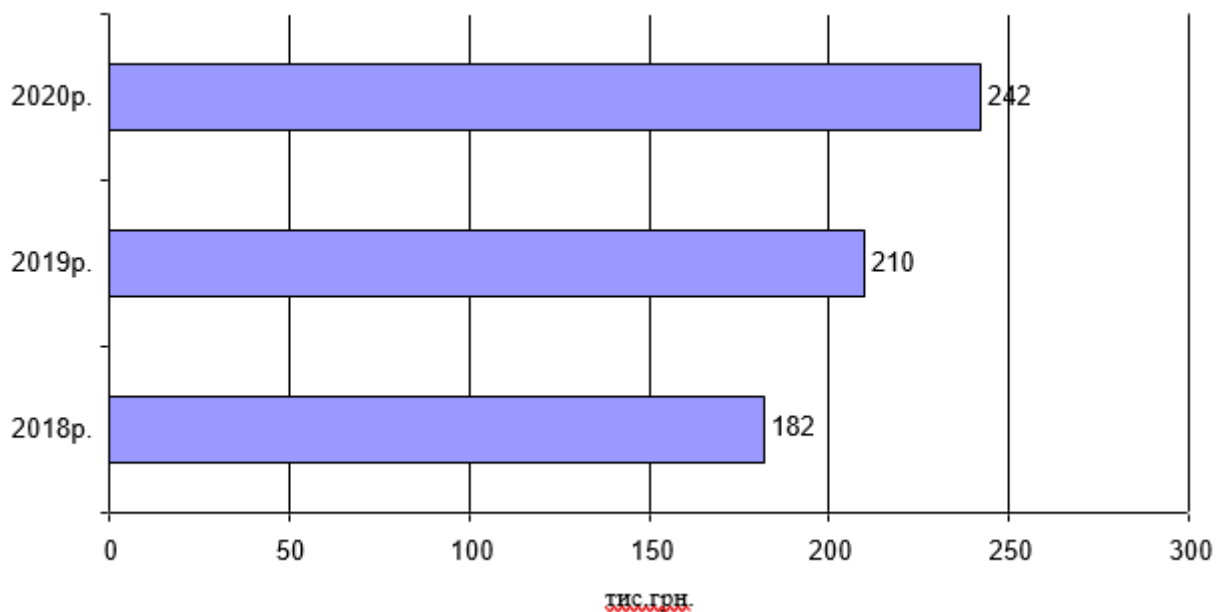

Рисунок 3.2 – Динаміка прибутку

Підприємство також веде роботу у напрямку повної автоматизації управління виробництвом, раціоналізації використання кожного робочого місця, що дозволить скоротити чисельність адміністративно-управлінського персоналу.

Всі ці заходи дозволять знизити витрати компанії і збільшити прибуток.

Більшу частину прибутку компанія отримує від продажу продукції, роботи та послуг, які вона надає. У процесі динамічного аналізу досліджується виконання планування прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг) та визначаються фактори, що змінюють суму.

Прибуток від продажу всієї продукції в компанії залежить від чотирьох факторів залежності першого рівня: обсягу реалізації продукції (робіт, послуг) (VPP); її структури (Ud_i); собівартості (C_i) і рівня середньореалізаційних цін (C_i) і розраховується за формулою 3.1.

$$\Pi = \sum [VPP_{\text{обш}} \times Ud_i \times (C_i - C_i)] \quad (3.1)$$

Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) може мати позитивний або негативний вплив на прибуток. Зі збільшенням обсягу продажу прибуткової продукції пропорційно збільшується прибуток. Якщо продукт не приносить

прибутку, прибуток буде падати в міру зростання продажів.

Структура товарного товару може мати як позитивний, так і негативний вплив на прибуток. Збільшення частки рентабельної продукції (робіт, послуг) у загальному обсязі реалізації збільшує суму прибутку, і навпаки, збільшення частки прибуткової або неприбуткової продукції (робіт, послуг) збільшує суму загального прибутку [50].

Витрати виробництва і прибуток обернено пропорційні. Зменшення витрат призводить до відповідного збільшення прибутку, і навпаки. Зміна середнього рівня відпускної ціни та розміру прибутку прямо пропорційні. Із зростанням рівня цін зростає і сума прибутку, і навпаки.

Розрахунок впливу цього фактора на прибуток можна визначити за даними таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Вихідні дані для аналізу фактора прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг), тис. грн.

Показник	План	План, перерахований нафактичний обсяг продажів	Факт
Виручка від реалізації продукції за вирахуванням ПДВ (В)	10400	10833,956	11156
Повна собівартість реалізованої продукції (З)	8930	9302,618	9793
Прибуток від реалізації продукції (П)	1470	1531,338	1363

З таблиці 3.2 видно, що план реалізації за звітний рік ще не заробив 107 тис. грн.

Порівняння розміру планового та умовного прибутку, розрахованого виходячи з фактичної кількості та асортименту продукції, показує, наскільки планова ціна та планові витрати змінилися з обсягом і структурою реалізації :

$$\Delta\P(\text{vрп, Уд}) = 1531338 - 1470000 = +61338 \text{ грн.}$$

Щоб визначити ефект лише від продажів, потрібно помножити запланований прибуток на відсоток надлишку (недостатності) плану продажів і поділити результат на 100 на планову вартість або фізичну вартість.

Тому компанія збільшує продажі.

$$\frac{(9302.618 - 8930)}{8830} = +4.17\%$$

Вплив обсягу продажів на суму прибутку ($\Delta\P(VPI)$): $\Delta\P_{vpr} = 1470000 \cdot (+4,17\%) / 100 = +61299$ грн.

Потім можна визначити вплив структурних факторів (з першого результату потрібно відняти другий результат): $\Delta\P_{уд} = 61338 - 61299 = +39$ грн.

Вплив коливань загальних витрат на прибуток визначається шляхом порівняння фактичних витрат з планом і перетворення їх у фактичний продаж: $\Delta\P_c = 9302618 - 9793000 = -490382$ грн.

Зміна прибутку за рахунок ціни реалізації товару (роботи) визначається шляхом порівняння фактичного прибутку з умовами, отриманими підприємством для фактичного продажу товару (роботи) за плановою ціною: $\Delta\P_{ц} = 11156000 - 10833956 = +322044$ грн.

Тоді загальна зміна суми прибутку буде дорівнювати: $\Delta\P = P_{2020} - P_{пл} = 1363 - 1470 = -93$ тис.грн.

У тому числі за рахунок зміни:

- обсягу продажів $\Delta\P_{vpr} = +61299$ грн.;
- структури товарної продукції $\Delta\P_{уд} = +39$ грн.;
- повної собівартості $\Delta\P_c = -490382$ грн.;
- цін реалізації $\Delta\P_{ц} = +322044$ грн.;
- структури і обсягу реалізованої продукції $\Delta\P(vpr, уд) = +61338$ грн.

За результатами факторного аналізу ви можете оцінити якість свого прибутку. Якість прибутку від операційної діяльності вважається високою, якщо це обумовлено збільшенням обсягу реалізації або зниженням витрат виробництва. Низька якість доходу характеризується вищими цінами на продукцію та нижчою вартістю гривневої продукції без збільшення фізичного продажу.

У аналізованих компаніях прибутки зросли насамперед за рахунок підвищення середніх відпускних цін. Прибуток зменшився на 490 тис. грн за рахунок збільшення собівартості продукції.

Значний вплив на результат господарської діяльності має обсяг і структура виробництва і реалізації продукції.

При формуванні обсягів і структури виробництва підприємства враховують попит на цю продукцію, з одного боку, і найбільш ефективно використання робочої сили, сировини, технологій, технологій, фінансів та інших ресурсів, з іншого. Повинні бути вільними у використанні.

Система формування асортименту включає такі ключові моменти:

- Визначити поточні та майбутні потреби замовника.
- Оцінка рівня конкурентоспроможності товару.
- Досліджувати життєвий цикл продукції, своєчасно вживати заходів, впроваджувати нові та більш досконалі продукти та виключати їх із застарілих та економічно неефективних програм виробництва продукції.
- Оцінка економічної ефективності та ступеня ризику зміни асортименту продукції [62].

Для оцінки асортиментної політики підприємства використовується ціла система показників, у тому числі і отримання максимуму прибутку.

На аналізованому підприємстві зміна структури виробленої продукції сприяла збільшенню суми обсягу реалізації після порівняння з 2018 роком на 4113 тис. грн. (рисунок 3.3), оскільки в загальному обсязі реалізації збільшилася питома вага високорентабельних видів продукції.

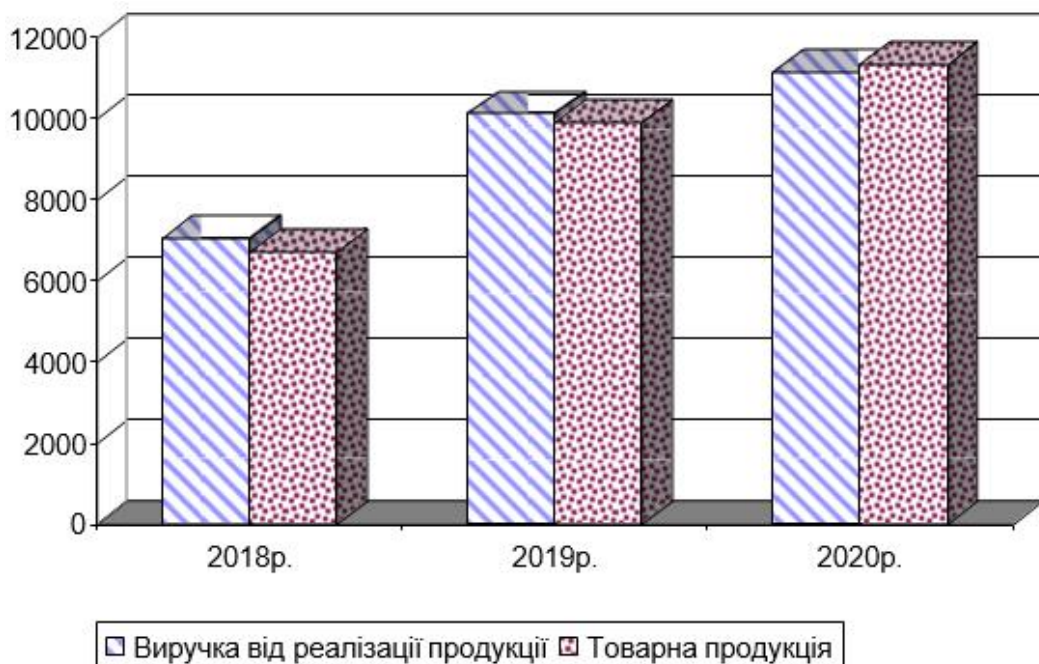

Рисунок 3.3 – Динаміка виробництва і реалізації робіт

Підприємство постійно веде роботу в напрямках зниження витрат на виробництво, поліпшення якості і підвищення конкурентоспроможності продукції, розвитку маркетингової діяльності з метою розширення ринків збуту і збільшення обсягів виробництва.

3.2. Дослідження рівня прибутковості підприємства

Кінцевий результат діяльності підприємства оцінюється рівнем ефективності господарської діяльності, тобто загальною сумою прибутку та одиницею ресурсів. Вигоди господарських об'єктів характеризуються абсолютними і відносними показниками. Абсолютна норма прибутку – це сума прибутку. Індикатор відносного рівня прибутковості

Розмір абсолютного прибутку не відображає рівня ефективності господарської діяльності. Для досягнення рівня ефективності управління прибуток необхідно порівнювати з понесеними витратами або активами, які забезпечують підприємницьку діяльність. Рівень рентабельності визначається процентним відношенням прибутку к витратам (активам, ресурсам) підприємства за формулою 3.2.

$$P = \frac{\Pi}{B(A, K)} \times 100\% , \quad (3.2)$$

де P – рентабельність, %; Π – прибуток;

$B(A, K)$ – витрати (активи, ресурси, капітал).

Показник рентабельності показує, скільки копійок прибутку одержує підприємство при понесених витратах (вкладених активах, ресурсах) в його господарську діяльність у розмірі 1 гривні

Прибутковість підприємства характеризується комплексом показників, які розраховуються за допомогою даних, відображених у формах звітності.

Рентабельність роботи підприємства визначається прибутком, який воно одержує, а її показники відображають наскільки ефективно підприємство використовує свої засоби в цілях отримання прибутку.

Показники рентабельності можна розрахувати на основі балансового прибутку, прибутку від реалізації та чистого прибутку.

Рентабельність виробничої діяльності (відновлення)-Відношення валового або чистого доходу до загальної собівартості реалізованої продукції. Він показує кількість компаній, які отримують вигоду від кожної гривні, витраченої на виробництво та збут [63]. Рентабельність від реалізації (продажу) (відношення обсягу реалізації продукції, робіт, послуг або чистого доходу до виручки) характеризує ефективність підприємницької діяльності: скільки підприємство має від продажу в гривні.

Маржа власного капіталу (рентабельність) - балансовий відношення прибутку до середньорічної вартості всього інвестованого капіталу або окремих компонентів (запасів, зобов'язань, постійного, основного, оборотного, виробничого капіталу тощо) (брутто, нетто).

Рівень виробничого прибутку (відшкодування витрат), розрахований по підприємству в цілому, залежить від трьох основних факторів: зміни структури реалізації, витрат і середніх відпускних цін.

Модель, визначена з цих індикаторних факторів, розраховується для підприємства в цілому і має такий формат (Рівняння 3.3).

$$R = \frac{\Pi_{pn}}{B_i} = \frac{f(VP(\text{заг.}, UD_i, C_i, C_i))}{f(VP(\text{заг.}, UD_i, C_i))} \quad (3.3)$$

Проаналізуємо рентабельність діяльності ТОВ «ЛАОС 2011» в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Динаміка рентабельності діяльності підприємства

Показник	Роки			Відхилення (2020 до 2018 р.) (+,-)
	2018р.	2019р.	2020р.	
1	2	3	4	5
Балансовий прибуток тис. грн.	181	210	242	+32
Витрати виробництва тис. грн.	6452	9080	11206	+4754
Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	7043	10121	11156	+4113
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	6139	8637	9793	+3654
Середньорічна вартість власного капіталу тис. грн.	593	578	568	-25
Рівень рентабельності виробничої діяльності %	2,8	2,2	2,2	-0,6
Рівень рентабельності продажів, %	2,6	2,1	2,2	-0,4
Рівень рентабельності продукції (витрат), %	2,9	3,0	2,5	+0,4
Рентабельність капіталу, %	30,5	36,3	42,5	+12,0

Ви можете використовувати дані таблиці 3.8 для розрахунку впливу первинних факторів на зміни показників прибутковості для всіх фірм за методом ланцюгового заміщення.

$$R_n = \frac{P_{\text{пл}}(\text{нрп}VP\Pi_{\text{заг.пл.}}, UD_{\text{пл.}}, Ц_{\text{пл.}}, C_{\text{пл.}})}{Z_{\text{пл}}(\text{нрп}VP\Pi_{\text{заг.пл.}}, UD_{\text{пл.}} \times C_{\text{пл.}})} = \frac{181}{6139} \times 100 = 2,9\%.$$

$$R_{v1} = \frac{P_{\text{умов1}}(\text{нрп}VP\Pi_{\text{заг.ф.}}, UD_{\text{пл.}}, Ц_{\text{пл.}}, C_{\text{пл.}})}{Z_{\text{умов1}}(\text{нрп}VP\Pi_{\text{заг.ф.}}, UD_{\text{пл.}} \times C_{\text{пл.}})} = \frac{181}{6139} \times 100 = 2,9\%.$$

$$R_{v2} = \frac{P_{\text{умов2}}(\text{нрп}VP\Pi_{\text{заг.ф.}}, UD_{\text{ф.}}, Ц_{\text{пл.}}, C_{\text{пл.}})}{Z_{\text{умов2}}(\text{нрп}VP\Pi_{\text{заг.ф.}}, UD_{\text{ф.}} \times C_{\text{пл.}})} = \frac{210}{6837} \times 100 = 3,0\%.$$

$$R_{v3} = \frac{P_{\text{умов3}}(\text{нрп}VP\Pi_{\text{заг.ф.}}, UD_{\text{ф.}}, Ц_{\text{ф.}}, C_{\text{пл.}})}{Z_{\text{умов3}}(\text{нрп}VP\Pi_{\text{заг.ф.}}, UD_{\text{ф.}} \times C_{\text{пл.}})} = \frac{242}{9793} \times 100 = 2,5\%.$$

$$R_{\dot{\phi}} = \frac{P_{\dot{\phi}}(\text{нрп}VP\Pi_{\text{заг.ф.}}, UD_{\dot{\phi.}}, Ц_{\dot{\phi.}}, C_{\dot{\phi.}})}{Z_{\dot{\phi}}(\text{нрп}VP\Pi_{\text{заг.ф.}}, UD_{\dot{\phi.}} \times C_{\dot{\phi.}})} = \frac{242}{9793} \times 100 = 2,5\%.$$

$$\Delta R_{\text{заг}} = R_{\dot{\phi}} - R_{\text{пл}} = 2,5 - 3,0 = -0,5\%$$

$$\Delta R_{VP\Pi} = R_{y1} - R_{\text{пл}} = 3,0 - 3,0 = 0\%$$

$$\Delta R_{\text{уд}} = R_{y2} - R_{y1} = 3,0 - 3,0 = 0\%$$

$$\Delta R_{\text{ц}} = R_{y3} - R_{y2} = 3,0 - 2,9 = +0,1\%$$

$$\Delta R_c = R_\phi - R_{y3} = 2,5 - 2,9 = -0,4\%$$

Баланс факторів:

$$\Delta R = 0,1 + (-0,5) = -0,4\%$$

Одержані результати свідчать про те, що план по рівню рентабельності недовиконаний на 0,4% у зв'язку із зростанням собівартості продукції. Також зростання собівартості продукції викликало зниження рівня рентабельності на 0,4%.

Приблизно так само проводиться аналіз фактора рентабельності продажів (обороту). Детермінована модель фактора цього показника, обчисленого в цілому по підприємству, має наступний вигляд (формула 3.4).

$$R_{об} = \frac{Прпн = f[VPII_{заг}, УД_i, Ц_i, C_i]}{B = f(VPII_{заг}, УД_i, Ц_i)} \quad (3.4)$$

Проведемо розрахунок впливу даних факторів способом ланцюгової підстановки:

$$R_n = \frac{П_{nl}(при VPII_{заг, nl}, УД_{nl}, Ц_{nl}, C_{nl})}{В_{nl}(при VPII_{заг, nl}, УД_{nl}, Ц_{nl})} = \frac{181}{7043} \times 100 = 2,6\%$$

$$R_{v1} = \frac{П_{y2}(при VPII_{заг, ф}, УД_{ф}, Ц_{nl}, C_{nl})}{В_{y}(при VPII_{заг, ф}, УД_{ф}, Ц_{nl})} = \frac{181}{7043} \times 100 = 2,6\%$$

$$R_{v2} = \frac{П_{y3}(при VPII_{заг, ф}, УД_{ф}, Ц_{ф}, C_{nl})}{В_{ф}(при VPII_{заг, ф}, УД_{ф}, Ц_{ф})} = \frac{210}{10121} \times 100 = 2,1\%$$

$$R_{ф} = \frac{П_{ф}(при VPII_{заг, ф}, УД_{ф}, Ц_{ф}, C_{ф})}{В_{ф}(при VPII_{заг, ф}, УД_{ф}, Ц_{ф})} = \frac{242}{11156} \times 100 = 2,2\%$$

$$\Delta R_{заг} = R_\phi - R_{nl} = 2,2 - 2,1 = 0,1\%$$

$$\Delta R_{уд} = R_{y1} - R_{nl} = 2,1 - 2,1 = 0\%$$

$$\Delta R_{ц} = R_{y2} - R_{y1} = 2,1 - 2,6 = -0,5\%$$

$$\Delta R_c = R_\phi - R_{y2} = 2,2 - 2,6 = -0,4\%$$

Баланс факторів:

$$\Delta R = 0,1 + (-0,5) = -0,4\%$$

Одержані результати свідчать про те, що план по рівню рентабельності обороту недовиконаний на 0,4% у зв'язку із зростанням собівартості продукції. Зростання собівартості виготовленої продукції викликало також зниження рівня рентабельності обороту 0,4%.

3.3 Удосконалення методичного підходу до аналізу результатів діяльності підприємства

Метою є аналіз результатів компанії — визначення цілісності та якості виробництва, оцінка динаміки абсолютних і відносних показників, визначення напрямку, заміщення прибутку та ступеня впливу факторів на прибутковість, підготовка до зростання для виявлення потенціалу. На зміни продуктивності впливає багато факторів. Залежно від ступеня залежності його можна розділити на первинні та вторинні елементи. Фактори початкового порядку включають зміни прибутку від реалізації продукції (робіт, товарів, послуг). Від інших продажів; нереалізаційні результати [30].

Економічні механізми, що регулюють результати господарської діяльності промислових підприємств, є динамічними і складними організаційно-управлінськими підсистемами, зі спеціальними процедурами (організаційними, інформаційними, управлінськими, контрольними), спрямованими на забезпечення стійкого зростання. , Control) забезпечує виконання. Мобілізація та потенціал економічного розвитку. У довгостроковій перспективі господарська діяльність призводить до зростання ринкової вартості підприємства і відповідає основним цілям, цілям і завданням загальної системи управління промисловою компанією.

Оцінка фінансового становища включає аналіз компаній у конкретних сферах.

Як показано на рисунку 3.4, ці регіони мають різну національну та міжнародну практику.

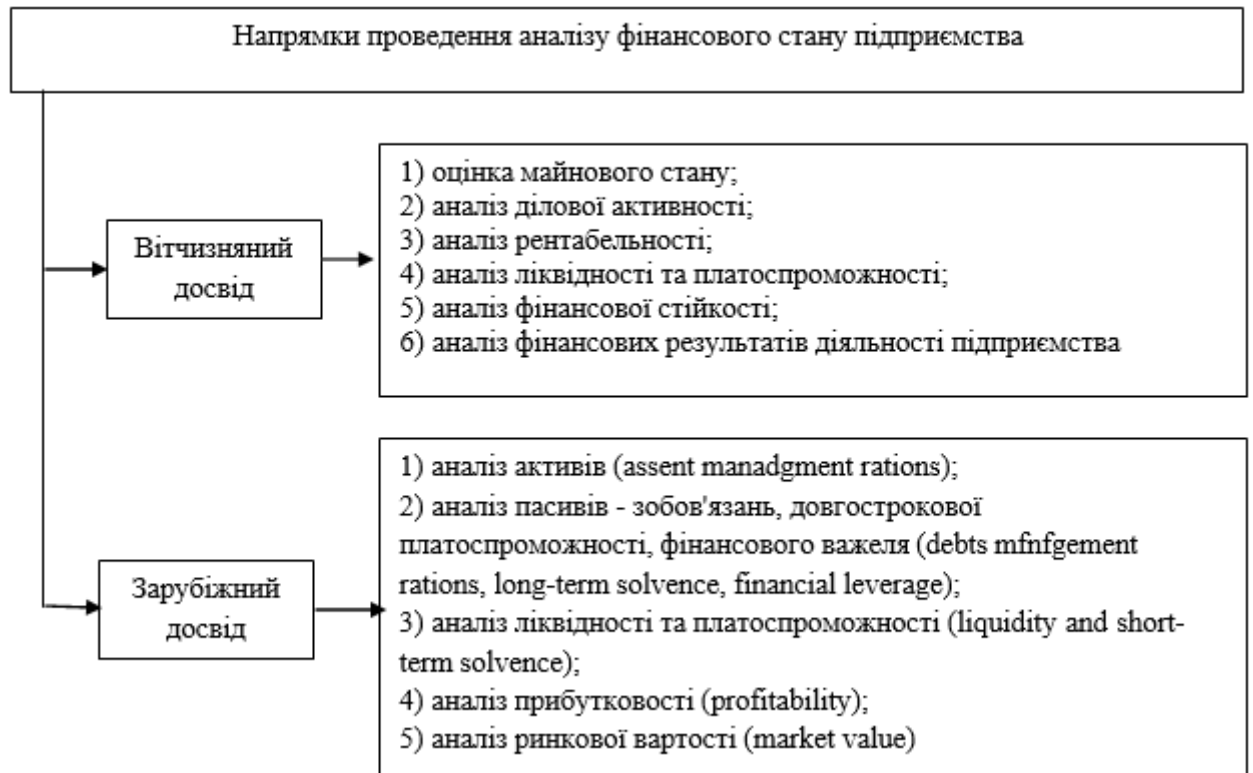

Рисунок 3.4 – Напрями проведення аналізу фінансового стану підприємства

З огляду на це ТОВ «ЛАОС 2011» запропоновано використання комплексного підходу до аналізу прибутку підприємства з метою його максимізації, який включає стадії організації дослідження, що необхідні для повного забезпечення інформаційних потреб усіх суб'єктів управління (рисунки 3.5).

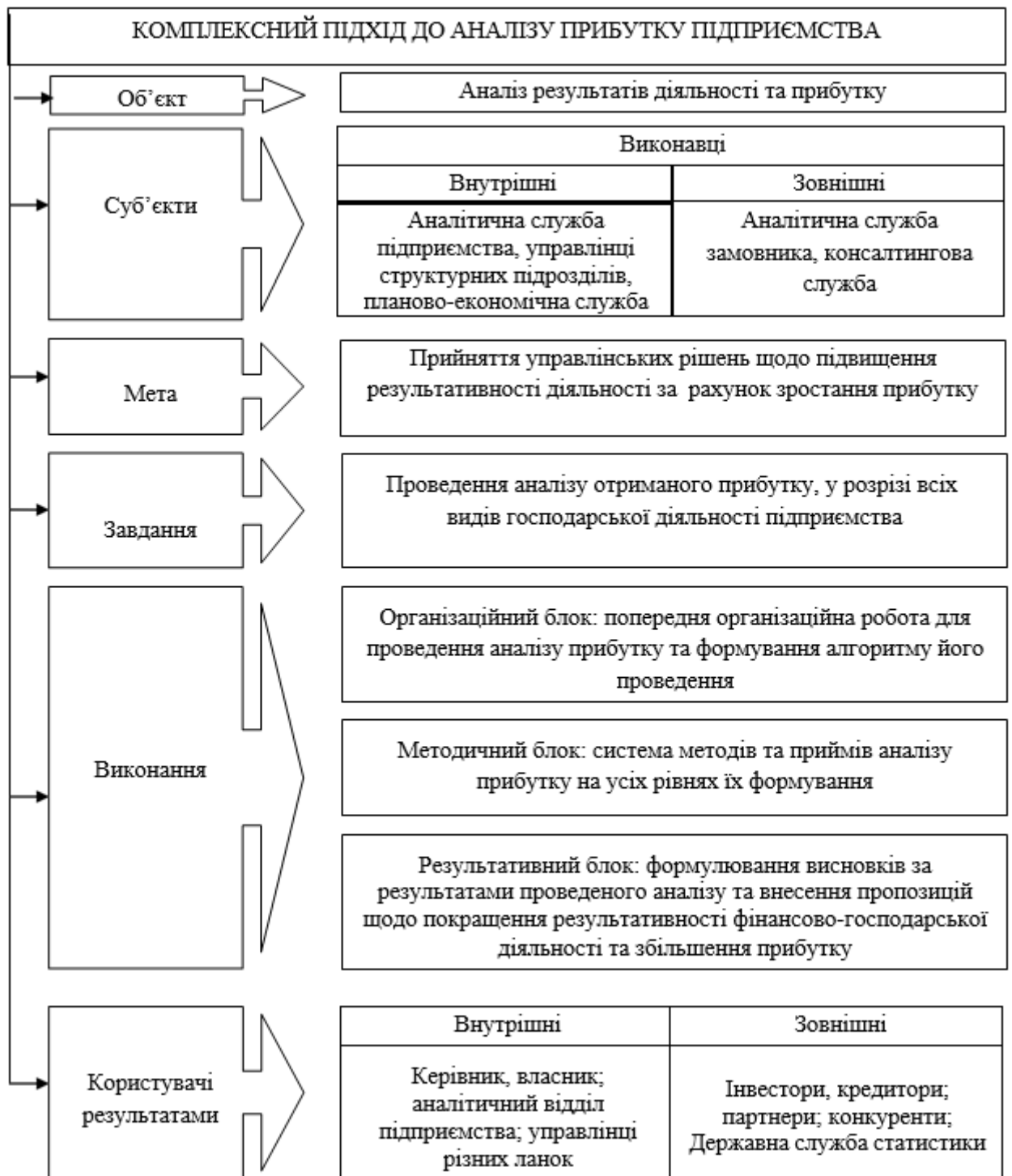

Рисунок 3.5 – Комплексний підхід до аналізу прибутку підприємства

Комплексний підхід до аналізу прибутку забезпечується трьома блоками: організаційним, методичним, результативним.

Організаційний блок реалізовується через розроблений алгоритм проведення аналізу, який складається з послідовних етапів, об'єднаних у відповідні стадії. Методичний блок забезпечується п'ятьма основними

системами (горизонтального, вертикального, порівняльного, факторного аналізу та дослідження беззбиткової діяльності), що застосовуються при попередній, поточній та підсумковій формі аналітичного дослідження.

Для покращення формування прибутку підприємства та економічної обґрунтованості потреб ми пропонуємо спланувати розподіл прибутку в такому порядку:

- Визначити потребу в прибутках у сфері використання.
- Встановлення цільової структури розподілу доходів;
- Визначити пріоритетність використання прибутку в конкретних сферах використання.
- Збалансування потреби в прибутку у сфері використання з потенціалом отримання прибутку під час здійснення господарської та фінансової діяльності компанії.

Тому, на нашу думку, основними способами покращення цільової структури прибутку підприємства є:

- Визначити пріоритетний напрямок використання прибутку-капіталізації коштів, що сприяють подальшому розвитку підприємства та покращенню фінансових результатів підприємства.
- Оптимізація обсягу коштів, що спрямовуються на фонди споживання, особливо з метою значного стимулювання працівників. Це підвищує продуктивність і, як наслідок,
 - Заради майбутнього та соціального розвитку компанії.
 - Розрахувати оптимальний розмір резервів та надати інструкції щодо фінансування для забезпечення покращення.
 - Оптимізація коштів, що спрямовуються на інші цільові фонди та інші цілі.
 - Забезпечити умову компанії, щоб прибуток, розподілений компанії, не використовувався для сплати компанією штрафів.
 - Скласти детальний план використання та розподілу прибутку компанії з конкретними датами та конкретними цінами.

- Чітко керувати виконанням завдань щодо використання та розподілу прибутку.
- Виконати економічну роботу з динаміки виручки та факторного аналізу в початковий період, виявити резерви, що сприяють оптимізації прибутку, та спланувати формування, розподіл та використання прибутку в майбутньому.

Основною метою моделювання процесу управління прибутком підприємства є визначення можливостей підприємства досягти максимізації прибутку через формування процедур управління [49].

Процес управління прибутком підприємства складається з етапів, сформованих у відповідності до поставленої мети.

На рисунку 3.6 запропоновано модель для процесу управління прибутком ТОВ «ЛАОС 2011», що враховує визначені складові.

Першою складовою моделі є визначення цілей в процесі управління прибутком підприємства.

Визначення цілей повинно стати одним із основних підходів до управлінських рішень, адже відсутність вимірювальних, обмежених в часі цілей не дає можливості передбачити результати роботи щодо пошуку резервів збільшення прибутку.

Важливо, щоб всі цілі були вимірними та ці критерії доведені до відома всього управлінського персоналу. Для покращення формування прибутку підприємства та економічної обґрунтованості потреб ми пропонуємо спланувати розподіл прибутку в такому порядку:

- Визначити потребу в прибутках у сфері використання.
- Встановлення цільової структури розподілу доходів;

Рисунок 3.6 – Запропонована модель для процесу управління прибутком ТОВ «ЛАОС 2011»

-Визначити пріоритети використання прибутку в конкретних сферах використання.

Наступним етапом є оцінка впливу внутрішнього та зовнішнього середовища на функціонування підприємства.

Поєднання сприятливих впливів факторів зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування підприємства є «джерелом можливого економічного зростання підприємства та підвищення рівня ефективності управління прибутковістю організації» [58].

На підприємства в залежності від галузевого призначення впливає ціла низка факторів, які можуть бути відмінними в розрізі окремих видів діяльності та напрямків активності.

Необхідно зазначити, що врахування усіх можливих факторів впливу неможливо, проте, максимально точно розуміння «середовища, у якому працює підприємство», дає змогу управлінському персоналу приймати гнучкі та адаптивні рішення [26].

Що стосується внутрішнього середовища, то воно зазвичай, може бути таким же гнучким, як і зовнішнє. Тому аналіз змін, що відбуваються на підприємстві, повинен вестися постійно [70].

Крім того, необхідно порівняти виробничі можливості підприємства із визначеними цілями в процесі управління прибутком підприємства. Для повного розуміння відповідності сформованих підприємством цілей та можливостей щодо їх досягнення простого поверхневого аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища не бути недостатньо. У зв'язку з чим, аналіз динаміки можна доповнити аналізом тенденцій, що є характерними для конкретного ринку, на якому працює підприємство. Зазвичай, тенденції національного та глобального рівня, мають між собою кореспондувати, що в перспективі допоможе визначити, як буде змінюватися зовнішнє середовище діяльності аналізованого підприємства.

Після проведення порівняння можливостей підприємства та сформованих цілей необхідно визначити чи існує можливість їх досягнення.

У разі відсутності такої можливості, необхідно повернутися до першого етапу щодо визначення цілей в процесі управління прибутком підприємства. У разі встановлення, що підприємство володіє всіма ознаками, які є необхідними для досягнення встановлених цілей і зовнішнє середовище є сприятливим, то можна переходити до аналізу фінансово-економічних показників діяльності підприємства.

Для проведення аналізу необхідно дослідити структуру балансу (особлива увага приділяється джерелам формування грошових коштів та напрямкам їх використання). Звіт про фінансові результати також є джерелом інформації щодо оцінки ефективності діяльності підприємства.

Показники діяльності підприємства аналізують в динамічних рядах, на підставі розрахунку абсолютних та відносних відхилень. Особливу увагу необхідно звернути на відносні показники, які є більш інформативними для пропонованого аналізу. У більшості показників діяльності відсутні нормативні значення, вони визначаються виходячи із специфіки та завдань конкретного підприємства.

Таким чином за результатами проведеного дослідження запропоновано модель для процесу управління прибутком підприємства на підставі комплексного підходу до визначення напрямів оптимізації фінансово-господарської діяльності з метою максимізації прибутку.

Застосування цього підходу забезпечуватиметься виконанням наступних етапів:

- визначення цілей в процесі управління прибутком підприємства;
- оцінка впливу внутрішнього і зовнішнього середовища на функціонування підприємства;
- порівняння можливостей підприємства та сформованих цілей в процесі управління прибутком підприємства;
- оцінювання можливостей досягнення цілей;
- аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства;
- визначення відхилення фактичних показників від нормативних;

- пошук резервів збільшення прибутку;
- формулювання висновків за результатами проведеного дослідження;
- прийняття управлінських рішень.

Це дозволить підприємству покращити результативність фінансово-господарської діяльності та визначити напрями збільшення прибутку.

Висновки до третього розділу

Аналіз фінансових результатів компанії починається зі зміни кожного показника за поточний період аналізу («горизонтальний аналіз» показників фінансової діяльності за звітний період) як важливого елемента дослідження. По-друге, дізнайтеся про структуру пов'язаних індикаторів та їх зміни (що зазвичай називають «вертикальним аналізом» показників). По-третє, вивчити найпоширенішу динаміку зміни показників фінансової діяльності протягом принаймні певного звітного періоду (тобто показників “ трендовий аналіз”) [27, с. 67].

Собівартість продукції, як вже наголошувалося, основний фактор, що визначає прибутковість підприємства, яка характеризується абсолютними і відносними показниками. До абсолютних відносять; прибуток від реалізації продукції, доходи від позареалізаційної діяльності, балансовий прибуток, чистий прибуток. Серед відносних найбільше значення мають: рівень рентабельності продукції, структура виручки від реалізації продукції, структура балансового прибутку.

Вдосконалення управління виробництвом на ТОВ «ЛАОС 2011» проводиться за рахунок укрупнення ділянок, це приведе до того, що вивільняється чисельність керівних працівників і обслуговуючого персоналу, більш раціонально використовуються виробничі площі, обладнання та економії електроенергії.

ТОВ «ЛАОС 2011» запропоновано використання комплексного підходу

до аналізу прибутку підприємства з метою його максимізації, який включає стадії організації дослідження, що необхідні для повного забезпечення інформаційних потреб усіх суб'єктів управління.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На основі критичного дослідження законодавчо-нормативних документів й практичного досвіду організації обліку доходів і витрат та методичних підходів до управління прибутком підприємства, у кваліфікаційній роботі зроблені наступні висновки та пропозиції:

Доведено, що основним документом, який визначає порядок ведення й принципи побудови обліку на підприємстві є наказ про облікову політику. Таким чином, ефективна організація обліку доходів підприємства має пряму залежність від сформованої облікової політики. Належним чином сформована облікова політика про доходи має управлінську спрямованість та надає можливість систематизувати отриману облікову інформацію про доходи підприємства з метою активного впливу на формування фінансових результатів.

Розкрито порядок відображення заходів управління витратами в системі бухгалтерського обліку, що дозволяє удосконалити організаційні складові бухгалтерського обліку витрат виробництва та калькулювання собівартості продукції і тим самим сформувавши інформаційне забезпечення для задоволення управлінських потреб в частині зниження витрат виробництва, оптимізації собівартості продукції на підприємствах та удосконалення її структури.

Визначено, що бухгалтерський облік на підприємстві ведеться по всіх існуючих аспектах відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», П(С)БО та діючого законодавства. На підприємстві бухгалтерський облік автоматизований. Аналітичний та синтетичний облік доходів і витрат на підприємстві організований з урахуванням специфіки його діяльності і визначений в обліковій політиці підприємства.

Обґрунтовано застосування субрахунку 232 «Відхилення фактичних виробничих витрат від нормативних» для обліку виробничих витрат у складі

синтетичного рахунку 23 «Виробництво», що дозволяє виявляти й узагальнювати відхилення фактичних витрат від нормативних за кожною статтею калькуляції. Застосування запропонованої методики дозволяє отримувати інформацію про суми додаткових, не передбачених нормами витрат, чи навпаки – їхнє зниження. На основі такої облікової інформації можливо контролювати виникнення витрат, запобігати перевитратам, проводити факторний аналіз, виявляти причини відхилень та вживати необхідних організаційних і технічних заходів;

Зазначено, що за аналізований період на ТОВ «ЛАОС 2011» відбулося зростання чистого доходу від реалізації продукції та суми прибутку до оподаткування. Це відбулося в основному за рахунок збільшення середньореалізаційних цін. Великий вплив на результати господарської діяльності мають асортимент та структура виробництва і реалізації продукції. Зміна структури реалізації продукції сприяла збільшенню суми обсягу реалізації після порівняння з 2018 роком на 4113 тис. грн. Така зміна відбулася в результаті збільшення питомої ваги продукції з більшою рентабельністю в загальному обсязі реалізації.

Крім того відбулося зниження рівня рентабельності продажів та рентабельності продукції на підставі зростання собівартості реалізованої продукції та зростання виручки від реалізації продукції більшими темпами, ніж балансовий прибуток.

Обґрунтовано, що основною метою моделювання процесу управління прибутком підприємства є його максимізація на підставі проведення визначених управлінських процедур. Процес управління прибутком підприємства потребує формування етапів щодо виконання поставленої мети. За результатами проведеного дослідження запропоновано модель для процесу управління прибутком підприємства на підставі комплексного підходу до визначення напрямів оптимізації фінансово-господарської діяльності з метою максимізації прибутку. Застосування цього підходу забезпечуватиметься виконанням наступних етапів: визначення цілей в процесі управління

прибутком підприємства; оцінка впливу внутрішнього і зовнішнього середовища на функціонування підприємства; порівняння можливостей підприємства та сформованих цілей в процесі управління прибутком підприємства; оцінювання можливостей досягнення цілей; аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства; визначення відхилення фактичних показників від нормативних; пошук резервів збільшення прибутку; формулювання висновків за результатами проведеного дослідження; прийняття управлінських рішень.

Це дозволить підприємству покращити результативність фінансово-господарської діяльності та визначити напрями збільшення прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ананькина Е.А., Данилочкина Н.Г. Контроллінг як інструмент управління підприємством. Київ : ЮНІТИ, 2002. 279 с.
2. Андреева Г.І., Андреева В.А. Організація і методика економічного аналізу : навч. посіб. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. 294 с.
3. Бабіцька О.О. Економічний зміст фінансових результатів сільськогосподарських підприємств. *Вісник СНАУ*. 2010. Випуск 5/1. С. 120-123.
4. Білик М.Д., Білик Т.О. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування: монографія. Київ : КНУТД, 2012. 280 с.
5. Бланк И.А. Управление прибылью. Київ : Ника-Центр, 2008. 752 с.
6. Блонська В.І., Вужинська О.І. Вдосконалення формування та використання прибутку підприємства. *Збірник науково-технічних праць. Національний лісотехнічний університет України*. 2008. вип.. 18.1.С. 122-128.
7. Борисов А. Б. Большой экономический словарь. Київ : Книжный мир, 2010. 860 с.
8. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 480 с.
9. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник. Житомир : ПП «Рута», 2009. 912 с.
10. Висока О.Є. Економічна сутність прибутку та концепції його формування. *Наукові праці КНТУ. Економічні науки*. 2013. Випуск 17. С. 37-44.
11. Волков О.І., Скляренко В.К. Економіка підприємства : Курс лекцій. Київ : Книжный мир, 2006. 280 с.
12. Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2005. 25 с.
13. Гижиш Л. В. Финансы : учеб. пособ. Киев : МАУП, 2009. 92 с.
14. Гончаров А. Б. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Харків :

ІНЖЕК,2007. 240 с.

15. Грещак М. Г., Коцюба О. С. Управління витратами : навч.-метод. посіб.Київ : КНЕУ, 2002. 131 с.

16. Гридчин М. В. Финансовый менеджмент: курс лекц. Київ : МАУП, 2008.160 с.

17. Грузинов В. П. Экономика предприятия (предпринимательская) : учебникКиїв : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. 795 с.

18. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Фінансово-економічний словник: навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 1072 с.

19. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 728 с.

20. Івашкевич В.Б. Бухгалтерський управлінський облік : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2014. 576с.

21. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. (дата звернення: 15.11.2020).

22. Історія економічних учень : підручник / Корнійчук Л.Я., Татаренко Н.О.та ін. Київ : КНЕУ, 2009. 564 с.

23. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Гудзь Н. В. Фінансовий облік : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 451 с.

24. Кулішов В. Економіка підприємства: теорія і практика : підручник. Київ : Ника-Центр, 2010. 216с.

25. Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 639 с.

26. Лебедев В.Г. Управление затратами на предприятии : учеб. пособ. / под ред. проф. Краюхина Г.А. СПб.: Бизнес–пресса, 2004 256 с.

27. Литвин Б.М., Стельмах М.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ : «Хай- Тек Прес», 2008. 336 с.

28. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 670с.
29. Мейш А.В. Основні підходи концепцій визначення фінансових результатів: особливості вітчизняної практики. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2014. Т. 1. С. 24-27.
30. Митяй О.В., Бечко П.К. Методичні підходи щодо оцінки фінансових результатів сільськогосподарських підприємств. *Уманський національний університет садівництва. Економічний форум*. 2014. № 4. С.67–72
31. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 412 с.
32. Мочерний С.В., Устенко О.А. Основи економічної теорії : підручник. Київ : Академвидавництво, 2009. 504 с.
33. Мошенський С.З., Олійник О.В. Економічний аналіз : підручник / за ред. Ф.Ф. Бутинця. Житомир : ПП «Рута», 2007. 704 с.
34. Загальні вимоги до фінансової звітності : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1. Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013р. №73. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/print1370326239541384>. (дата звернення: 15.11.2020).
35. Никитин С., Глазова Е., Никитин А. Прибыль: теоретические и практические подходы. *Мировая экономика и международные отношения*. 2010. №5. С. 14-20.
36. Пантелєв В. П., Сніжко О.С. Словник бухгалтера та аудитора : підручник. Київ : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2009. 239 с.
37. Параскевич Л. В. Проблеми обліку фінансового результату промислового підприємства. *Сталий розвиток економіки: облік, аналіз і аудит*. 2010. № 1. С. 123-127.
38. Пасенко В.В. Учет и анализ финансовых результатов аграрных предприятий: автореферат диссертации на соискание научной степени канд..

економ. наук: спец. 08.00.09. Київ : Национальний научний центр «Інститут аграрної економіки» УААН. 2008. 24 с.

39. Пирець Н.М., Панфілова Я.Б. Особливості обліку фінансових результатів згідно з національними та міжнародними стандартами. *Економічний простір*. 2012. № 62. С. 228 – 234.

40. Податковий кодекс України №2856-VI від 23.12.2010. URL: <http://rada.gov.ua>. (дата звернення: 15.11.2020).

41. Подання фінансової звітності : Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_013. (дата звернення: 15.11.2020).

42. Покропивний С. Економіка підприємства : підручник. Київ : КНЕУ, 2009. 528с.

43. Положення бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затвержене наказом Міністерства фінансів України № 290 від 29.11.99 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (дата звернення: 15.11.2020).

44. Положення бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затвержене наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.99 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення: 15.11.2020).

45. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: підручник. Тернопіль : Економічна думка, 2007. 456 с.

46. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. (дата звернення: 15.11.2020).

47. Продиус Ю.И. Экономика предприятия : учеб. пособ. Харьков : Одиссей, 2004. 416 с.

48. Пушкар М.С., Щирба М.Т. Фінансовий облік у системі управління : монографія. Тернопіль : Карт-бланш, 2009. 178 с.

49. Ратушна О.П. Облік і аналіз фінансових результатів : методика та організація : автореф. дис. ... канд. екон. наук за спец. 08.00.09. Київ : Нац.

акад. статистики, обліку та аудиту, 2013. 20 с.

50. Романова Т.В., Даровський О.Є. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах. Ефективна економіка. 2015. №4. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3976> (датазвернення: 15.11.2020).

51. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: учебник. Минск: ООО «Новое знание», 2010. 688 с.

52. Савчук В. П. Финансовый менеджмент предприятий : прикладные вопросы с анализом деловых ситуаций. Киев : Изд. дом «Максимум», 2001. 600 с.

53. Самохін Л.В. Фінансовий результат як економічна категорія та об'єкт бухгалтерського обліку. *Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна*. Випуск 97. 2012. С. 51 – 58.

54. Сіневич О.В. Роль прибутку в умовах трансформації економіки. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2013. №53. С. 76-78.

55. Скалюк Р. В. Сутність та значення фінансових результатів в системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств. *Наукові праці КНТУ*. Кіровоград : КНТУ, 2010. № 18. Ч. 1. С. 135–141.

56. Соболев В. М., Косата І. А., Розіт Т. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 222 с.

57. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2012. 647 с.

58. Сухарева Л.А., Петренко С. Н. Контроллинг – основа управления бизнесом : учеб. пособ. Киев : Ника-центр, 2012. 208 с.

59. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства : підручник. Київ : Алерта, 2008. 485с.

60. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник. Київ : Алерта, 2011. 976 с.

61. Фінансовий облік : конспект лекцій / укладачі: М. Ю. Абрамчук, Ю. Г. Гуменна, І. В. Тютюник, П. М. Рубанов. Суми : Сумський державний

університет, 2019. 395 с.

62. Філімоненков О. Фінанси підприємств : підручник. Київ : Ельга, 2009. 360с.

63. Фінансовий аналіз : підручник / за ред. Павловської С. Київ : КНЕУ, 2010. 388с.

64. Фінансовий менеджмент : підручник / за ред. Поддєрьогіна А.М. Київ : КНЕУ, 2010. 535с.

65. Цал-Цалко Ю. С. Витрати підприємства : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2002. 656 с.

66. Червінська С. Л. Визначення та облік фінансових результатів діяльності аграрних підприємств : автореф. дис. . канд. екон. наук за спец. 08.06. Київ : Нац. аграр. ун-т., 2017. 20 с.

67. Чумаченко М.Г. Економічний аналіз : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2008. 678с.

68. Шевчук О.А. Облік та управління витратами в умовах розвитку сучасних інформаційних технологій: *Актуальні проблеми економіки в Україні та світі* : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 3-4 берез. 2019 р. Київ, 2019. С. 293–296.

69. Шмиголь Н.М. Економічна суть доходів та доходності в системі управління підприємством. *Держава та регіони: наук.-виробн. журнал*. Запоріжжя : Вид-во Класичного приватного університету. 2009. № 7. С. 221-225.

70. Шурміна А.О. Аналітичне забезпечення оперативного управління доходом операційної діяльності. URL : <http://www.nbuu.gov.ua/portal/natural/Vsntu/2010/econom/109-SevNTU/109-34.pdf> (дата звернення: 15.11.2020).

71. Atkinson A., Epstein M. Measure for measure: Realizing the power of the balanced scorecard. *CMA Management*. 2000, September. P. 24.

72. Day G. Wharton on Dynamic Competitive Strategy / George Day, DavidReibstein. New York: Wiley, 2004.

73. Bragg S.M. Accounting Best Practices. Wiley, 2010. 512 p.
74. Barker R. Short Introduction to Accounting. Cambridge University Press, 2012. 171 p
75. Cost accounting / B. Deakin Edward, W. Michael Maher. Irwin: Homewood, 2011. 1059 c.
76. Kimmel Paul D., Weygant Jerry J., Kieso Donald E. Accounting - Tools for business decision making Wiley, 2011. 458 p.